

Groeien in jeugdbeleid

Een onderzoek naar jeugdbeleid in Papendrecht

Onderzoeksrapport, 19 maart 2012

Rekenkamercommissie Papendrecht

Onderzoeksrapport "Groeien in Jeugdbeleid"

Papendrecht, 19 maart 2012

Groeien in jeugdbeleid

Een onderzoek naar jeugdbeleid in Papendrecht

Papendrecht, 19 maart 2012

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Doelstelling en vraagstelling onderzoek	3
1.3	Onderzoeksverantwoording	4
1.4	Leeswijzer	5
	Nota van Bevindingen	6
1	Algemeen jeugdbeleid	7
1.1	Inleiding op de inrichting van het Papendrechtse jeugdbeleid	7
1.2	Doelmatig	9
1.3	Doeltreffend	15
1.4	Regie	19
1.5	Toekomstbestendig	20
1.6	Transparant	21
2	CJG-ontwikkeling	25
2.1	Introductie CJG	25
2.2	Doelmatig	26
2.3	Doeltreffend	31
2.4	Regie	32
2.5	Toekomstbestendig	35
2.6	Transparant	37
3	Conclusies en aanbevelingen	40
3.1	Inleiding	40
3.2	Conclusies	40
3.3	Aanbevelingen	45
4	Reactie College van Burgemeester en Wethouders	47
5	Nawoord van de Rekenkamercommissie	49
	Bijlagen	
Bijlage 1	Operationalisering normenkader	51
Bijlage 2	Geïnterviewde personen	55
Bijlage 3	Overzicht documentanalyse	56

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Papendrecht wil een gemeente zijn waar alle jeugdigen tussen de nul en drieëntwintig jaar optimaal gebruik kunnen maken van voorzieningen en waar het aantrekkelijk is om te wonen, werken en leven. Kortom: een gemeente waar jeugdigen optimaal kunnen opgroeien. Met de Kadernota 2010 – 2014 heeft Papendrecht ingezet op een integraal jeugdbeleid om bovenstaande algemene doelstelling te kunnen realiseren.

De Rekenkamercommissie in Papendrecht heeft een onderzoek laten uitvoeren naar in hoeverre het gemeentebestuur van Papendrecht erin slaagt een doeltreffend jeugdbeleid uit te voeren dat ook aansluit bij landelijkeontwikkelingen, zoals de vorming van het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG). Daarnaast wilde de Rekenkamercommissie weten in hoeverre de gemeenteraad betrokken is geweest bij uitwerking van het jeugdbeleid en of de gemeenteraad voldoende heeft kunnen sturen en controleren. De CJG-ontwikkeling is de afgelopen jaren een belangrijk aandachtspunt geweest voor de gemeente Papendrecht. De Rekenkamercommissie onderschrijft het voortdurende belang van deze ontwikkeling en heeft daarom in het onderzoek naar het jeugdbeleid specifieke aandacht gevraagd voor de CJG-vorming.

Dit onderzoek naar het jeugdbeleid in Papendrecht is uitgevoerd tussen september 2011 en eind december 2011.

1.2 Doelstelling en vraagstelling onderzoek

De hoofdvraag van het onderzoek is:

'Breng in beeld in hoeverre er voor de jeugd in Papendrecht sprake is van een doelmatig en doeltreffend beleid, dat toekomstbestendig is en erop gericht is dat Papendrecht een gemeente is waar het ook voor de jeugd goed wonen, werken en leven is. Ligt de CJG-vorming in Papendrecht op koers en draagt het CJG als middel bij aan opvoed- en opgroei-ondersteuning voor ouders en kinderen van 0 – 23 jaar en aan de coördinatie van zorg?'

Deze centrale vraag is opgesplitst in de volgende deelvragen:

Met betrekking tot het jeugdbeleid:

- 1 Welke aspecten spelen er in de gemeente rond jeugd en jeugdbeleid?
  - a) In welke mate is het jeugdbeleid doelmatig?
  - b) In welke mate is het jeugdbeleid doeltreffend?
  - c) In welke mate voert de gemeente regie?
  - d) In welke mate is het jeugdbeleid toekomstbestendig?
  - e) In welke mate is het jeugdbeleid transparant?
  - f) In hoeverre is de gemeenteraad betrokken bij het ontwikkelen van het jeugdbeleid?

Met betrekking tot CJG-vorming:

- 2 Wat moet een CJG opleveren en wat gaat de gemeente daarvoor doen?
- 3 Wat kost het CJG en hoe is de financiering geregeld?
- 4 Wie werken er samen in het CJG?
- 5 Wat levert de samenwerking in het CJG op?

Dit onderzoek heeft daarmee betrekking op de werking van het jeugdbeleid en de ingezette maatregelen en instrumenten met als doel te toetsen of het jeugdbeleid gerealiseerd zou kunnen worden. Het onderzoek heeft geen betrekking op de staat van de Papendrechtse jeugd als zodanig.

1.3 Onderzoeksverantwoording

Onderzoeksactiviteiten

De onderzoeksactiviteiten hebben plaatsgevonden in de periode september tot en met december 2011. Voor het verkrijgen van informatie is allereerst een documentenanalyse uitgevoerd op de door de gemeente beschikbaar gestelde gemeentelijke beleidsdocumenten over jeugd tussen december 2006 en december 2011 en gemeenteraad- en collegestukken van 2010 en 2011. De op 13 december 2011 door het college vastgestelde conceptnota Onderwijs is niet meegenomen in de documentenanalyse gezien deze na sluiting van de onderzoeksperiode ter beschikking is gesteld (toegezonden op 10 januari 2012). In bijlage 3 is een overzicht opgenomen van de bestudeerde documenten.

De uitkomsten van de documentenanalyse zijn beschreven en dienden als basis voor de interviewleidraden. Vervolgens zijn aanvullende en verdiepende (groeps)interviews gehouden met gemeenteraadsleden, wethouders, beleidsmedewerkers en vertegenwoordigers van uitvoerende partijen. In deze gesprekken lag vooral de focus op de CJG-vorming. De gespreksverslagen zijn teruggelagd aan alle respondenten en geaccordeerd. In bijlage 2 staat een overzicht van de namen en organisaties van geïnterviewde personen.

De analyse van onze bevindingen heeft plaatsgevonden op basis van een normenkader. De operationalisering van dit normenkader vindt u in bijlage 1.

De onderdelen van het normenkader zijn:

1 Doelmatig

- Het jeugdbeleid laat een duidelijke relatie zien tussen doelen en inzet om deze te bereiken.
- Er is een afgewogen inzet van instrumenten en de benodigde capaciteit.
- Het jeugdbeleid is integraal, dat wil zeggen dat het alle facetten integreert vanuit één visie en dat er samenhang bestaat tussen de verschillende betrokken beleidsvelden. Bij de uitvoering van het jeugdbeleid vindt coördinatie plaats tussen de verschillende beleidsvelden voor het realiseren van de doelstellingen.
- In het jeugdbeleid zijn waar mogelijk de behoeften verwerkt van jeugdigen en hun ouders/verzorgers die ze hebben om goed te kunnen wonen, werken en leven.
- Het jeugdbeleid is mede gebaseerd op een risico-inventarisatie.

2 Doeltreffend

- Het jeugdbeleid kent heldere inhoudelijke, procesmatige doelen en resultaten. Deze doelen en resultaten zijn vertaald in geoperationaliseerde en meetbare doelen en prestatie-indicatoren.
- Via onderzoek, monitoring en evaluatie is het voor de gemeente duidelijk of doelen worden gerealiseerd en afspraken worden nagekomen en kan de gemeente partijen hierop aanspreken.

3 Regie

- Het jeugdbeleid bevat een visie op de invulling van de regierol door de gemeente bij de uitvoering van het beleid. Hierbij is expliciet aangegeven op welke wijze de ge-

meente de integraliteit van het jeugdbeleid bewaakt. Verder is er sprake van duidelijke afspraken rondom verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden op bestuurlijk, ambtelijk en uitvoerend niveau, ook in relatie tot de inzet van de externe partijen.

- De invulling van de regierol van de gemeente wat betreft het jeugdbeleid en de CJG-vorming wordt door de externe partijen geaccepteerd en gedragen.

4 Toekomstbestendig

- Het jeugdbeleid is gebaseerd op een meerjarenvisie die de grote lijnen en ambities van het beleid weergeeft.
- Bij de visievorming en operationalisering van het jeugdbeleid houdt de gemeente Papendrecht rekening met de landelijke ontwikkelingen en bijbehorende eisen met betrekking tot Wmo/ Welzijn Nieuwe Stijl, CJG-vorming, decentralisatie jeugdzorg, overheveling AWBZ - begeleiding, wet Werken naar Vermogen.

5 Transparant

- Er is helderheid en transparantie over de beleidskaders bij de gemeente (ambtelijk en bestuurlijk), de jeugdinstanties (jeugdwelzijn, zorg, gezondheidszorg, sport, onderwijs) en de inwoners (doelgroep).
- De gemeenteraad is op de hoogte en betrokken bij de ontwikkeling van het jeugdbeleid, inclusief CJG-vorming.
- De gemeenteraad heeft voldoende kunnen sturen op de inhoud van het jeugdbeleid, inclusief de CJG-vorming.
- De gemeente stemt het jeugdbeleid periodiek af op zowel bestuurlijk en ambtelijk niveau alsmede met externe uitvoerende partijen.

Op basis van de uitkomsten van de documentenanalyse en de interviews worden conclusies getrokken over doelmatigheid, doeltreffendheid, rechtmatigheid, transparantie en toekomstbestendigheid van het jeugdbeleid en de CJG-ontwikkeling binnen de gemeente Papendrecht. Op grond daarvan wordt de centrale onderzoeksvraag beantwoord.

Beperkingen van het onderzoek

In de onderzoeksperiode was het CJG Papendrecht volop in ontwikkeling. Tijdens de onderzoeksperiode is het CJG geopend. Dit betekent dat niet getoetst kon worden of het CJG voldoet aan afspraken en verwachtingen. Wel is gekeken of het proces tot CJG-vorming goed is verlopen en of partijen verwachten dat het CJG zal gaan opleveren waarvoor het bedoeld is.

Daarnaast deden zich gedurende de onderzoeksperiode ook een aantal andere ontwikkelingen voor op het terrein van het jeugdbeleid, zoals de ontwikkeling van de Kadernota onderwijs. Deze zijn in het onderzoek meegenomen voor zoverre zij voor 24 november 2011 hebben plaatsgevonden. De bevindingen in dit onderzoek hebben dan ook betrekking op de stand van zaken tot die datum.

1.4 Leeswijzer

In het eerste hoofdstuk van de Nota van Bevindingen worden de resultaten beschreven van de toetsing van het algemeen jeugdbeleid in Papendrecht aan het normenkader. Het tweede hoofdstuk van de Nota beschrijft de resultaten van de toetsing van de CJG-ontwikkeling aan het normenkader. Hieraan worden vervolgens in hoofdstuk 3 conclusies en aanbevelingen verbonden.

In de bijlagen staan het normenkader, een lijst met geïnterviewde personen en een overzicht van de gebruikte documenten voor de documentenanalyse.

Nota van Bevindingen

1 Algemeen jeugdbeleid

Dit hoofdstuk maakt duidelijk of het jeugdbeleid in Papendrecht voldoende tot haar recht komt. Dat wil zeggen: is het jeugdbeleid in Papendrecht voldoende doelmatig, doeltreffend en toekomstbestendig en in hoeverre is de gemeenteraad betrokken bij het ontwikkelen van het jeugdbeleid? Hiervoor wordt het Papendrechtse jeugdbeleid getoetst aan de vooraf opgestelde normen in het normenkader over doelmatigheid, doeltreffendheid, regie op het jeugdbeleid, toekomstbestendigheid en transparantie van het jeugdbeleid (zie bijlage 1). De bevindingen in dit hoofdstuk zijn gebaseerd op de documentenanalyse en de gesprekken met de wethouders, beleidsmedewerkers en de gemeenteraad. Dit hoofdstuk begint met een inleiding op de inrichting van het Papendrechtse jeugdbeleid.

1.1 Inleiding op de inrichting van het Papendrechtse jeugdbeleid

In de Kadernota Jeugd 2010-2014 komen de verschillende onderdelen van het Papendrechtse jeugdbeleid onder een gezamenlijke paraplu. De landelijke en lokale ontwikkelingen worden geschetst, er wordt een visie op het jeugdbeleid gegeven en deze wordt vertaald in dertien gemeentelijke taken in het jeugdbeleid. Daarmee is de Kadernota Jeugd 2010-2014 - in de gemeenteraad vastgesteld in februari 2010 - het belangrijkste verbindende document voor het Papendrechtse jeugdbeleid. Daarnaast bestaat een flink aantal andere nota's en uitvoeringsprogramma's waarin onderdelen van het jeugdbeleid uitgewerkt zijn.

Om een goed beeld te krijgen op welke plaatsen welke informatie te vinden is, is het belangrijk om een aantal zaken in het achterhoofd te houden.

Ten eerste is de constatering van belang dat het Papendrechtse jeugdbeleid op verschillende manieren in onderdelen uiteen valt. De gemeente Papendrecht kiest in feite voor drie verschillende invalshoeken:

- 1 Dertien gemeentelijke taken in de Kadernota Jeugd 2010-2014. Deze vormen het hoofdbestanddeel van deze kadernota. De taken komen (vooralsnog) in beperkte mate terug in andere nota's en uitvoeringsprogramma's. Bij het opstellen van de individuele nota's wordt wel altijd gecontroleerd of de inhoud aansluit bij de Kadernota Jeugd 2010-2014. De Kadernota Jeugd 2010-2014 moet daarom gezien worden als een overkoepelend toetsingskader. Meer hierover in de volgende paragrafen.

Dertien taken jeugdbeleid

- 1 Ondersteunen ouders en jongeren met informatie en begeleiding.
- 2 Monitoren van de ontwikkeling en gezondheid van het kind.
- 3 Zorgen voor veilige plekken om samen te komen / organiseren ontmoetingen.
- 4 Uitdagen tot sport en spel / bevorderen gezonde leefstijl.
- 5 Bijdragen aan de sociale en culturele ontwikkeling van de jeugd.
- 6 Verzamelen van signalen van bedreigende situaties en het coördineren van een gezamenlijke aanpak hiervan/Bieden korte ambulante begeleiding.
- 7 Signaleren en bestrijden van taalontwikkelingsachterstanden.
- 8 Handhaven leerplicht vanaf 5 jaar.
- 9 Bijdragen aan een doorgaande leerlijn.
- 10 Zorgdragen voor voldoende huisvestingsmogelijkheden voor onderwijs, kinderopvang, sportverenigingen en jongerenwerk.
- 11 Zorgen voor voldoende passende en betaalbare woonruimte.
- 12 Organiseren van buitenschoolse activiteiten.
- 13 Begeleiden van jongeren richting werk / Aanbieden 2e kans onderwijs.

- 2 Zes thema's die staan beschreven in de voorganger van de Kadernota Jeugd 2010-2014: het Geactualiseerde Jeugdbeleid 2009-2011. In de Kadernota Jeugd 2010-2014 komen deze thema's terug in de bijlage waarmee ze hun centrale plaats verliezen.

Zes thema's jeugdbeleid

- 1 Opvang, educatie en werk
- 2 Ontwikkelen, opvoeden en beschermen
- 3 Gezondheid
- 4 Vrije tijd
- 5 Huisvesting
- 6 Jeugd en Veiligheid

- 3 De subdoelstellingen voor het onderdeel Onderwijs en Jeugd in de Programmabegroting 2012.

Subdoelstellingen in de Programmabegrotingen

Onderwijs

- Verzorgen van optimale ontwikkelingskansen voor kinderen en jongeren
- Onderwijshuisvesting van goede kwaliteit

Jeugd

- Jongeren bijeen brengen via activiteiten om zo op het sociale vlak meer jongeren in aanraking met elkaar te kunnen brengen en het aanbieden van een daarvoor geschikte accommodatie
- Kinderen en jongeren moeten de kans krijgen om veilig op te groeien en zich te ontwikkelen tot jongvolwassenen, die later op een positieve manier invulling kunnen geven aan het eigen leven en kunnen bijdragen aan de gemeenschap

- 4 De afzonderlijke beleidsnota's. Deze hebben betrekking op: onderwijs, wonen, sport, speelruimtebeleid, kinder- en jongerenwerk, Centrum Jeugd en Gezin, vrijwilligersbeleid en maatschappelijke stages en veiligheid. Uiteraard is een aantal van de nota's veel breder dan jeugd, zoals de nota's over wonen en veiligheid. Verder wordt aangetekend dat hier de Papendrechtse nota's genoemd worden. Een deel van het beleid in stukken vervat die regionaal worden uitgevoerd, in het bijzonder het Regionaal Actieplan Jeugdwerkloosheid, het Regionaal Programma Arbeidsmarkt en de woonvisie 'Spetterend wonen in de Drechtsteden'.

Ten tweede is het belangrijk te weten dat de diverse nota's en uitvoeringsprogramma's een eigen chronologie van verschijnen hebben. De Kadernota onderwijsbeleid bijvoorbeeld stamt uit 2006 en was ten tijde van het verschijnen van de Kadernota Jeugd 2010-2014 nog geldend. Daarmee kon de Kadernota Jeugd 2010-2014 niet direct als richtsnoer dienen voor het onderwijsbeleid. Pas in 2012 zal de nieuwe Kadernota onderwijsbeleid worden vastgesteld. Er zit dus een zeker vertragingseffect in de doorwerking van de Kadernota Jeugd 2010-2014.

Omdat de afzonderlijke beleidsstukken niet één-op-één onderverdeeld kunnen worden onder de dertien gemeentelijke taken of zes thema's, is het inzichtelijker om de chronologie van inwerkingtreding van de beleidsnota's weer te geven, zonder deze te koppelen aan een indeling. Wel is het goed om in het achterhoofd te houden dat de stukken die verschenen voorafgaand aan de Kadernota Jeugd 2010-2014 logischerwijze nog geen invloed van de kadernota ondergaan hebben, en dat de stukken die naderhand verschenen zijn wel van de richting en structuur van de kadernota gebruik (zouden hebben kunnen) maken. In onderstaand overzicht zijn alleen de beleidsnota's opgenomen die gebruikt zijn voor de documentenanalyse van dit onderzoek.

Tabel 1 Chronologisch overzicht beleidsnota's jeugdbeleid Papendrecht

Volledige naam	Datum vaststelling gemeenteraad
Kadernota onderwijsbeleid 2006-2010	21 september 2006
Beleidsplan wonen 2007-2010	15 november 2007
Geactualiseerd jeugdbeleid periode 2009-2011	26 maart 2009
Kadernota Jeugdbeleid 2010-2014	11 februari 2010
Sport op koers – sportbeleid van de gemeente Papendrecht 2010-2016	11 februari 2010
Uitvoeringsprogramma speelruimtebeleid Papendrecht 2011-2016 ¹	31 maart 2011
Notitie Meedoen! Uitvoering Kinder- en Jongerenwerk 2011-2015	31 maart 2011
Nota van uitgangspunten Centrum Jeugd en Gezin	31 maart 2011
Nota van uitgangspunten Kadernota Onderwijs en Integraal huisvestingsplan	30 juni 2011
Uitvoeringsplan Centrum voor Jeugd en Gezin Papendrecht	30 juni 2011
Nota vrijwilligersbeleid en maatschappelijke stage 2011-2015	27 oktober 2011
Nota van uitgangspunten Integraal Veiligheidsplan 2012-2015	8 december 2011

In bijlage 3 is een volledig overzicht van documenten opgenomen die in de documentenanalyse van dit onderzoek zijn gebruikt.

1.2 Doelmatig

1. Het jeugdbeleid laat een duidelijke relatie zien tussen doelen en inzet om deze te bereiken

Zoals vermeld in paragraaf 1.1 vormende dertien gemeentelijke taken in jeugdbeleid (p. 13-23)² het hoofdbestanddeel van de Kadernota Jeugd 2010-2014. De taken worden op de volgende punten uitgewerkt:

- Wat willen we bereiken?
- Wat gaan we daar voor doen?
- Wat doen we daar nu voor?
- Welk resultaat willen we in 2014 bereikt hebben?

In de Kadernota zijn geen schattingen opgenomen van benodigde menskracht vanuit gemeente en uitvoerende partijen. Wel wordt aandacht besteed aan diverse samenwerkingsverbanden: regionale samenwerking, Brede School, Lokale Educatieve Agenda en signaleringsnetwerken (p. 9-10), waardoor in beperkte mate een beeld ontstaat van de benodigde inzet. Bij de uitwerking van de gemeentelijke taken worden veelal de bestaande (subsidie)relaties met uitvoerende partijen benoemd. Meestal wordt niet expliciet vastgelegd welke prestaties uitvoerende organisaties moeten leveren, en hoe de gemeente dit ondersteunt.

In de Kadernota Jeugd 2010-2014 worden de financiële middelen opgesomd die in 2010 aan jeugdbeleid worden besteed, voornamelijk verstrekte subsidies (p. 24). Gemeld wordt dat in onderliggende beleidsnota's een nadere specificatie wordt gegeven van de financiën.

Noot 1 De Nota Speelruimtebeleid uit 2003 liep tot en met 2009. Er is geen nieuwe nota gekomen, maar het uitvoeringsprogramma is gebaseerd op de een doorlichting van de oude nota in combinatie met de Kadernota Jeugd.

Noot 2 Dertien taken: Ondersteunen ouders en jongeren met informatie en begeleiding; Monitoren van de ontwikkeling en gezondheid van het kind; Zorgen voor veilige plekken om samen te komen/organiseren ontmoetingen; Uitdagen tot sport en spel/bevorderen gezonde leefstijl; Bijdragen aan de sociale en culturele ontwikkeling van de jeugd; Verzamelen van signalen van bedreigende situaties en het coördineren van een gezamenlijke aanpak hiervan/Bieden korte ambulante begeleiding; Signaleren en bestrijden van taalontwikkelingsachterstanden; Handhaven leerplicht vanaf 5 jaar; Bijdragen aan een doorgaande leerlijn; Zorgdragen voor voldoende huisvestingsmogelijkheden voor onderwijs, kinderopvang, sportverenigingen en jongerenwerk; Zorgen voor voldoende passende en betaalbare woonruimte; Organiseren van buitenschoolse activiteiten; Begeleiden van jongeren richting werk/Aanbieden 2e kans onderwijs.

De financiële opsomming in de Kadernota is niet gebaseerd op de eerder genoemde dertien gemeentelijke taken in jeugdbeleid. Hij is ook niet onderverdeeld naar de later genoemde zes thema's (p. 26-30)³, die overgenomen zijn uit de Nota van uitgangspunten van de (p. 6-11).

In de onderliggende beleidsnota's en uitvoeringsprogramma's die deel uitmaakten van de documentenanalyse zijn in de meeste gevallen geen benodigde financiën en menskracht opgenomen, dit in tegenstelling tot de mededeling in de Kadernota Jeugd. De relatie tussen doelen benodigde financiën en menskracht is niet eenduidig vast te stellen omdat de stukken met financiële en capaciteitsparagrafen (waaronder voorjaarsnota en subsidiebundels) niet ingedeeld zijn naar inhoudelijke doelen uit de Kadernota Jeugd 2010-2014. In de onderliggende beleidsnota's en uitvoeringsprogramma's wordt meestal niet expliciet vastgelegd welke prestatie(s) uitvoerende organisaties moeten leveren, en hoe de gemeente dit ondersteunt.

In de documentenanalyse is ook een aantal uitzonderingen op bovenstaande algemene bevindingen aangetroffen:

- In het 'Uitvoeringsprogramma sport 2012' worden wel financiële middelen genoemd. Maar omdat niet alle activiteiten uit de nota Sport op koers terugkomen in het uitvoeringsprogramma, is het onduidelijk is hoe hoog het totale sportbudget is. Tevens wordt gemeld welke organisaties verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van het uitvoeringsprogramma Sport.
- In het 'Uitvoeringsprogramma speelruimtebeleid 2011-2016' staan financiële middelen opgesomd voor de periode 2011-2016. De doelen en uitgangspunten van het speelruimtebeleid komen slechts beperkt terug in de (meerjaren)planning.
- In de Kadernota onderwijsbeleid 2006-2010⁴ zijn geen schattingen van benodigde menskracht en financiële middelen opgenomen. Er is (onder meer in het onderdeel 'Onderwijsvisie') deels wel aandacht voor samenwerking tussen gemeente en maatschappelijke partners (p. 6-12), waardoor enige duidelijkheid ontstaat over gevraagde inzet van derden.
- In het Plan van aanpak projectgroep Jeugd 2011 (in opdracht van het Portefeuillehoudersoverleg Sociaal Drechtsteden) is een duidelijke beschrijving van doelen en benodigde inzet in geld en uren terug te vinden (p. 4-12).

De gemeentelijke Programmabegroting 2012 is anders ingericht dan voorheen. Ten aanzien van het onderdeel Onderwijs en Jeugd (p. 11) zijn twee subdoelstellingen geformuleerd (wat willen we bereiken?), met daaraan gekoppeld maatregelen (wat gaan we er voor doen?). Per maatregel staat een planning gegeven. De subdoelstellingen zijn overigens niet overgenomen uit de Kadernota Jeugd. De jaarlijkse kosten (van 2012 tot en met 2016) worden genoemd (p. 13), maar zijn niet uitgesplitst: het betreft kosten voor Onderwijs en Jeugd samengenomen. Maatregelen en kosten zijn dus niet aan elkaar gekoppeld.

De geïnterviewde beleidsmedewerkers en wethouders geven desgevraagd aan dat de Kadernota Jeugd 2010-2014 over het algemeen voldoende houvast biedt voor het uitwerken en uitvoeren van activiteiten in het jeugdbeleid. Daarbij wordt de toevoeging gedaan dat de uitwerking van het beleid plaatsvindt in onderliggende nota's en programma's. Hieruit blijkt dat de kadernota vooral als toetsingskader wordt gebruikt.

Noot 3 Zes thema's: Opvang, educatie en werk; Ontwikkelen, opvoeden en beschermen; Gezondheid; Vrije tijd; Huisvesting; Jeugd en Veiligheid.

Noot 4 De Kadernota onderwijsbeleid 2006-2010 is meegenomen in de documentenanalyse omdat de nieuwe kadernota nog niet gereed is.

Norm	Status
Het jeugdbeleid laat een duidelijke relatie zien tussen doelen en inzet om deze te bereiken.	In de Kadernota Jeugd 2010 -2014 worden doelen en inzet gekoppeld in de uitwerking van de dertien gemeentelijke taken in het jeugdbeleid. Er worden daarbij geen benodigde financiën en menskracht benoemd. In onderliggende beleidsnota's en uitvoeringsprogramma's wordt in veel gevallen geen of geen duidelijk inzicht gegeven in benodigde financiën en menskracht. Geïnterviewde beleidsmedewerkers en wethouders laten echter weten dat de Kadernota Jeugd 2010 -2014 voldoende houvast biedt voor het uitwerken en uitvoeren van activiteiten in het jeugdbeleid.

2. Er is een afgewogen inzet van instrumenten en de benodigde capaciteit

Het is belangrijk om in beleidsnota's en uitvoeringsprogramma's een beschrijving te geven hoe instrumenten en capaciteit efficiënt kunnen worden ingezet. Binnen het jeugdbeleid in de gemeente Papendrecht staat deze afweging meestal niet beschreven. Dat betekent niet dat deze niet gemaakt wordt blijkt uit de interviews, het betekent alleen dat hij meestal niet expliciet is terug te vinden in de stukken.

Uitzondering daarop is het Plan van aanpak projectgroep Jeugd 2011. Deze geeft per activiteit een werkwijze aan (p. 4-12) en maakt aantal inhoudelijke en financiële keuzen (p. 3 en 13).

De geïnterviewde wethouders en beleidsmedewerkers geven aan dat op verschillende manieren afwegingen worden gemaakt over de inzet van instrumenten en benodigde capaciteit. De beleidsmedewerkers geven aan dat het beleidsterrein jeugd volop in beweging is en dat dus steeds nieuwe keuzes moeten worden gemaakt over de inzet van mensen. Onder andere de vraag of klussen lokaal of regionaal worden aangepakt is hiervoor bepalend. De wethouders vermelden dat er sprake is van capaciteitsuitbreiding van het ambtelijk apparaat binnen het jeugdbeleid – een luxe in tijden van bezuinigingen, voegen ze daar aan toe.

Norm	Status
Er is een afgewogen inzet van instrumenten en de benodigde capaciteit.	Op basis van de documentenanalyse is niet goed te bepalen of binnen het jeugdbeleid een afgewogen inzet is van instrumenten en benodigde capaciteit. Uit de interviews blijkt dat deze afweging wel wordt gemaakt. Er is uiteindelijk onvoldoende eenduidige informatie om te bepalen in welke mate de afweging bijdraagt aan een doelmatig jeugdbeleid.

3. Het jeugdbeleid is integraal

Met een integraal jeugdbeleid wordt bedoeld dat het alle facetten integreert vanuit één visie en dat er samenhang bestaat tussen de verschillende betrokken beleidsvelden. Bij de uitvoering van het jeugdbeleid vindt coördinatie plaats tussen de verschillende beleidsvelden voor het realiseren van de doelstellingen.

Binnen de Kadernota Jeugd 2010 – 2014 maakt de gemeente door (de uitwerking van) de visie en de gemeentelijke taken een begin met integraal jeugdbeleid, maar zet dit niet door met betrekking tot keuzes binnen en coördinatie van het jeugdbeleid:

- De Kadernota Jeugd 2010 – 2014 schetst eerst bondig de visie en uitgangspunten van de gemeente inzake het jeugdbeleid (p. 3). Verderop (p. 13-14) wordt uitgebreid de visie beschreven. De kadernota verbindt aan de ene kant landelijke ontwikkelingen, wetten en centrale beleidsonderwerpen van de gemeente, met aan de andere kant beleidsvelden binnen het jeugdbeleid. Dat leidt tot een visie, dertien gemeentelijke taken en een uitwerking daarvan (p. 13-23). In die zin is sprake van een integraal jeugdbeleid.
- In de Kadernota Jeugd 2010 - 2014 is geen expliciete integrale afweging over keuzes in maatregelen en daaraan gekoppeld inzet van middelen. Op dit punt is dus geen sprake van integraal jeugdbeleid.
- In de Kadernota Jeugd 2010 - 2014 wordt geen opmaat gegeven voor een centrale coördinatie op inzet van middelen en een centrale monitoring en verantwoording. Ook wat dat betreft is dus geen sprake van integraal jeugdbeleid. Uit de gemeentelijke Programmabegroting 2012 blijkt echter dat in het eerste kwartaal 2012 een tussenevaluatie van de Kadernota Jeugd 2010-2014 gepland staat (p. 11). Dat zal mogelijk een bijdrage leveren aan een integraal jeugdbeleid.

Om het integrale karakter van de Kadernota Jeugd 2010-2014 door te zetten zouden de gemeentelijke taken verder verdiept moeten worden in onderliggende nota's en uitvoeringsprogramma's, en als zodanig herkenbaar zijn. Daarvan is nog slechts in beperkte mate sprake. Allerlei maatregelen in nota's en uitvoeringsprogramma's zijn wel te scharen onder één van de dertien gemeentelijke taken, maar dat wordt in de meeste gevallen niet expliciet gedaan. In de diverse nota's en uitvoeringsprogramma's is meestal geen beschrijving te vinden van de relatie met andere beleidsvelden, en ook niet van eventuele coördinatie. Ook in de Subsidiebundel 2011 is het integraal jeugdbeleid niet terug te vinden. Het hoofdstuk (taakveld) Jeugd betreft slechts een deel van het jeugdbeleid: met name peuterspeelzalen en speeltuinen. Een ander deel valt onder hoofdstuk onderwijs (waaronder zorgstructuren in school) en nog een ander deel onder cultuur (waaronder jeugdtheater).

De stukken die na de Kadernota Jeugd 2010 – 2014 zijn verschenen, laten wat betreft bovenstaande algemene bevinding een verbeteringslag zien:

- In de notitie Meedoen! Uitvoering Kinder- en Jongerenwerk Papendrecht 2011-2015 is een aantal van de dertien taken uit de Kadernota Jeugd 2010 -2014 ingevuld voor kind- en jongerenwerk. Daarbij is tevens een aantal meetpunten benoemd (p. 10-13). In het Werkplan Meedoen is deze indeling overigens weer losgelaten en wordt een knip gemaakt tussen kind- en jongerenwerk, waarna per onderdeel vier elementen uit de eerdere notitie gebruikt worden om activiteiten in onder te brengen.
- In de Nota van uitgangspunten Kadernota onderwijs en Integraal huisvestingsplan (p. 3) is de opdracht om nieuw en actueel onderwijsbeleid af te stemmen met andere beleidsterreinen, zoals werk en inkomen en jeugd en sport. Het onderdeel 'visie' in de nota van uitgangspunten (p. 5) stipt diverse thema's aan die ook in de Kadernota Jeugd 2010-2014 worden genoemd. Van het expliciet overnemen en verder uitwerken van onderdelen is geen sprake.
- In Sport op koers – sportbeleid Papendrecht 2010-2016 staat beschreven welke ver-

banden er zijn met andere beleidsvelden (p. 19-25). In het Uitvoeringsprogramma sport 2012 wordt per activiteit genoemd met welk beleidsveld het een relatie heeft. Daarmee wordt geen antwoord gegeven op de vraag hoe de coördinatie tussen de beleidsvelden plaatsvindt.

- Uitvoeringsprogramma speelruimtebeleid 2011-2016 gaat onder meer (kort) in op relatie met Wmo en Ruimtelijke Ordening. Daarnaast is er aandacht voor de APV, milieunormen en communicatie (p. 3, 7, 11, 13 en 15). De wijze *waarop* coördinatie plaatsvindt wordt niet beschreven.

Uit de documentenanalyse blijkt daarmee dat de coördinatie tussen de beleidsvelden in beperkte mate plaatsvindt.

In de interviews met de beleidsmedewerkers, de wethouders en de gemeenteraadsleden is dieper ingegaan op de werkwijze binnen de gemeente. De beleidsmedewerkers geven aan dat het mechanisme om nieuwe stukken te toetsen aan de Kadernota Jeugd 2010-2014 sterk bij hen verankerd is. Er wordt tevens aangegeven dat afstemming op afdelingsniveau met name plaatsvindt binnen het zogenaamde afstemmingsoverleg, waarin een aantal medewerkers participeert die elk zicht hebben op de inhoud en planning van meerdere taakvelden. Beleidsmedewerkers zijn ook positief over de samenhang en afstemming tussen de portefeuilles van de wethouders. Zowel wethouders als beleidsmedewerkers geven aan dat de verdeling van de onderdelen van het jeugdbeleid over drie wethouders in de praktijk geen belemmeringen oplevert en zelfs voordelen biedt: zo wordt het jeugdbeleid vanuit verschillende perspectieven vormgegeven en kunnen de wethouders met elkaar spiegelen. In de gemeenteraad zijn over de verdeling over drie wethouders overigens verschillende geluiden te horen: een deel van de geïnterviewden vindt het goed dat de specialismen van verschillende wethouders worden benut en is positief over de afstemming tussen de wethouders, een ander deel is minder tevreden omdat de verdeling zou leiden tot versnippering van het jeugdbeleid.

De wethouders noemen de manager Maatschappelijke Ontwikkeling als een spin in het web. Hij zorgt voor aansluiting tussen de portefeuilles en fungeert daarnaast als link met de regio. Wethouders overleggen wekelijks met de manager Maatschappelijke Ontwikkeling in het zogenaamde carouseloverleg, waar voortgang van het jeugdbeleid vastgesteld wordt en acties worden voorgesteld. Het carouseloverleg is derhalve een middel om af te stemmen.

De geïnterviewden van de gemeenteraad hebben niet in alle gevallen zicht op hoe de onderdelen van het jeugdbeleid waarover zij geïnformeerd worden zich verhouden tot het integrale jeugdbeleid. Zij ervaren dit soms als lastig.

Norm	Status
<p>Het jeugdbeleid is integraal, dat wil zeggen dat het alle facetten integreert vanuit één visie en dat er samenhang bestaat tussen de verschillende betrokken beleidsvelden. Bij de uitvoering van het jeugdbeleid vindt coördinatie plaats tussen de verschillende beleidsvelden voor het realiseren van de doelstellingen.</p>	<p>In de Kadernota Jeugd 2010 -2014 wordt het jeugdbeleid integraal gepresenteerd. Van een consistente verdere uitwerking in onderliggende nota's en uitvoeringsplannen is nog onvoldoende sprake. De stukken van het jeugd- en jongerenwerk hebben wel een stap in de goede richting gezet.</p> <p>Om een goede coördinatie tussen beleidsvelden mogelijk te maken bieden de stukken in de documentenanalyse onvoldoende aanknopingspunten.</p> <p>Uit de interviews blijkt dat de Kadernota Jeugd 2010 -2014 de functie van toetsingskader heeft. De meeste geïnterviewden zijn positief over de samenhang en coördinatie van het jeugdbeleid. Een aantal geïnterviewden in de gemeenteraad mist het integrale overzicht.</p>

4. In het jeugdbeleid zijn waar mogelijk de behoeften verwerkt van jeugdigen en hun ouders/verzorgers die ze hebben om goed te kunnen wonen, werken en leven

In verschillende beleidsstukken zijn behoeften verwerkt van jeugdigen en andere relevante betrokkenen:

- In de Kadernota Jeugd 2010 -2014 staat dat bij de realisatie van de nota onder meer nadrukkelijk samenwerking is gezocht (en gevonden) met de jongeren waar het om gaat (p. 3). In het onderdeel 'Landelijke trends en ontwikkelingen' is aandacht voor de toegenomen opvoedvraag van ouders (p. 5).
- In de Visie concept Brede School Papendrecht wordt vermeld dat onder meer wijkplatforms werden uitgenodigd om hun visie en ideeën over de invulling van de Brede School te geven (p. 6).
- In 'Sport op koers – sportbeleid Papendrecht 2010-2016' staat dat burgers via thema-avonden zijn betrokken bij totstandkoming sportbeleid (p. 7).
- In 'Uitvoeringsprogramma speelruimtebeleid 2011-2016' heeft een communicatieparagraaf (p. 11). In de uitvoeringsplanning zijn kinderinspraak en een informatiebijeenkomst voor wijkbewoners meegenomen. De leeftijdsopbouw in de wijk wordt meegenomen in de afweging voorafgaand aan de uitvoering (bijlage 7).
- De gemeente Papendrecht was in 2011 tevens genomineerd voor de Jong Bokaal prijs. Ondermeer inspraak van jongeren vormt een uitgangspunt van deze prijs. De gemeente Papendrecht heeft de prijs niet gewonnen.

Een uitzondering vormen de Kadernota onderwijsbeleid 2006-2010 en de Nota van uitgangspunten Kadernota onderwijs en Integraal huisvestingsplan. Hierin wordt niet expliciet melding gemaakt van het meenemen van de behoeften van jeugdigen en ouders/verzorgers. Het blijkt dat in interactieve bijeenkomsten met maatschappelijke partners in het kader van de Nota van uitgangspunten Kadernota onderwijs en Integraal huisvestingsplan deze behoefte wel is meegenomen. De interactieve bijeenkomsten staan wel expliciet vermeld in deze nota (p. 4).

Norm

In het jeugdbeleid zijn waar mogelijk de behoeften verwerkt van jeugdigen en hun ouders/verzorgers die ze hebben om goed te kunnen wonen, werken en leven.

Status

In de meerderheid van bestudeerde stukken in het dossier is melding gemaakt van de behoeften van jeugdigen en/of andere belanghebbenden dan wel van hun betrokkenheid.

5. Het jeugdbeleid is mede gebaseerd op een risico inventarisatie⁵

In de Kadernota Jeugd 2010 -2014 is de staat van de jeugd in Papendrecht beschreven, waaronder opleidingsniveau, gezondheidssituatie en probleemgedrag van jongeren (p. 11-12).

In een aantal andere beleidsnota's en uitvoeringsprogramma's is ook aandacht voor de doelgroep:

- In de Nota van uitgangspunten Kadernota onderwijs en Integraal huisvestingsplan is op basis van monitors, evaluaties, jaarverslagen en onderzoeken een analyse ge-

Noot 5 In 2.1.5 staat meer over het gebruik van risico-inventarisaties bij de CJG-vorming.

maakt van de huidige stand van het Papendrechts onderwijs (p. 2). In de Kadernota onderwijsbeleid 2006-2010 staat een schets van het Papendrechtse onderwijsveld en -instellingen, sociaal-maatschappelijke ontwikkelingen en ontwikkelingen in het onderwijsbeleid (p. 2-6).

- In de bijlage van 'Sport op koers – sportbeleid Papendrecht 2010-2016' (p. 31-39) overzichten van: sportaccommodaties, bezettingsgraden, ledenaantallen verenigingen en eigendomsverhoudingen van de hallen en –accommodaties.
- In het Uitvoeringsprogramma speelruimtebeleid 2011-2016 staan demografische gegevens kinderen per wijk (bijlagen 3 en 4).

Norm	Status
Het jeugdbeleid is mede gebaseerd op een risico-inventarisatie.	In het jeugdbeleid wordt gebruik gemaakt van risico-inventarisaties.

1.3 Doeltreffend

6. Het jeugdbeleid kent heldere inhoudelijke en procesmatige doelen en resultaten. Deze doelen en resultaten zijn vertaald in geoperationaliseerde en meetbare doelen en prestatie indicatoren

In de Kadernota Jeugd 2010 -2014 worden de doelen (taken) uitgewerkt, zoals in 1.1 ook vermeld, op de volgende punten:

- Wat willen we bereiken?
- Wat gaan we daar voor doen?
- Wat doen we daar nu voor?
- Welk resultaat willen we in 2014 bereikt hebben?

Een aantal onderliggende nota's gebruikt een soortgelijke opzet, namelijk de Nota van uitgangspunten Kadernota onderwijs en Integraal huisvestingsplan, Sport op koers – sportbeleid Papendrecht 2010-2016 en de notitie Meedoen! Uitvoering Kinder- en Jongerenwerk Papendrecht 2011-2015.

Ten aanzien van de Kadernota Jeugd⁶ wordt de kanttekening gemaakt dat naast de dertien gemeentelijke taken in de bijlage gesproken wordt van zes thema's. Deze werden eerder gepresenteerd in een brief van het college aan de raad inzake de Kadernota Jeugd⁷ en uitgewerkt in de daaropvolgende Nota van uitgangspunten van de Kadernota Jeugd 2010 - 2014 (p. 6-11)⁸. Wellicht heeft voortschrijdend inzicht ertoe geleid dat van zes thema's is overgestapt op dertien taken. Dit scheidt verwarring.

Procesmatige doelen en inhoudelijke doelen worden niet gescheiden opgeschreven in de verschillende beleidsnota's. In de Kadernota Jeugd 2010 -2014 is sprake van inhoudelijke taken (wat), die vervolgens uitgewerkt worden in zowel inhoudelijke en procesmatige (hoe) doelen. In het kader van procesmatige doelen worden ook samenwerkings- en subsidierelaties benoemd (zie ook 1.1). In de documenten bestudeerd in de documentenanalyse zijn geen prestatieafspraken met uitvoerende partijen aangetroffen. Uitzonderingen zijn de subsidiebundels die afgesproken activiteiten bevatten.

De vraag is of de doelen en resultaten in de beleidsnota's en uitvoeringsprogramma's ver-

Noot 6 Vastgesteld 11 februari 2010
 Noot 7 Binnengekomen Raad 2 juli 2009
 Noot 8 Vastgesteld 24 september 2009

taald zijn in geoperationaliseerde en meetbare doelen en prestatie-indicatoren. De norm daarbij is of zij SMART zijn geformuleerd: Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden. Onder Acceptabel wordt verstaan dat de geoperationaliseerde doelstelling geaccepteerd wordt door de partijen die verantwoordelijk zijn voor de realisatie ervan. In de verschillende documenten in het jeugdbeleid is de vertaling in SMART-geformuleerde doelen in veel gevallen onvoldoende. Om doelen Meetbaar te maken moeten ze zowel Specifiek als Tijdgebonden zijn. Aan één van beide is vaak niet voldaan, waardoor meting niet of maar beperkt kan plaatsvinden. Of doelen Acceptabel en Realistisch zijn is vaak niet goed vast te stellen.

Wat betreft de Kadernota Jeugd 2010 -2014 zijn de doelen wel Tijdgebonden, maar onvoldoende Specifiek om Meetbaar te zijn. Of ze Acceptabel en Realistisch zijn is niet geheel duidelijk. Dat de kadernota het ambtelijk en bestuurlijk proces heeft doorlopen is overigens wel reden om vertrouwen te hebben in het realistisch gehalte en het draagvlak. Om te beoordelen in hoeverre de doelen Realistisch zijn moet ook informatie uit monitoring en evaluatie worden betrokken, die niet altijd beschikbaar is (zie ook monitoring en evaluatie in 1.3).

Ter illustratie een citaat uit de adviesbrief van de Wmo-adviesraad naar aanleiding van de Conceptnota vrijwilligersbeleid. De adviesraad vindt dat in hoofdstuk 4 weliswaar '[...] *prachtige doelen en plannen staan geformuleerd, maar dat de smart gegevens (Specifiek/ Meetbaar/ Acceptabel/ Realistisch/ Tijdgebonden) ontbreken.*⁹

Op de algemene bevindingen is een aantal uitzonderingen. Daaruit blijkt dat een positieve ontwikkeling plaatsvindt richting het beter formuleren van SMART-doelstellingen:

- De Programmabegroting 2012 heeft een nieuwe opzet waar maatschappelijke hoofddoelen en streefwaardes worden benoemd. De hoofddoelen worden uitgewerkt in subdoelen en maatregelen (voor Jeugd en Onderwijs) en verbonden aan een tijdspad. De maatregelen zijn daarmee Specifiek, Tijdgebonden en dus Meetbaar. Of ze Acceptabel en Realistisch kan pas goed worden vastgesteld als de voortgang wordt bepaald.
- In de notitie 'Meedoen! Uitvoering Kinder- en Jongerenwerk Papendrecht 2011-2015' is een aantal meetpunten benoemd (p. 10-13). In het Werkplan Meedoen worden de activiteiten (v.a. p. 9) beschreven aan de hand van: Wat, Doel, Hoe, Middelen en Tijdsplanning. De financiële uitgaven worden pas later benoemd, per project. De activiteiten zijn Specifiek, Tijdgebonden, Meetbaar en lijken Realistisch. Omdat uitvoering van kind- en jongerenwerk door één partij gebeurt dat zich in het Werkplan heeft gebaseerd op de notitie Meedoen! en op subsidiebedragen lijken de activiteiten ook Acceptabel.
- In Geef jongeren een kans: actieplan aanpak jeugdwerkloosheid zijn activiteiten opgenomen met omschrijving, capaciteit, kosten, periode van uitvoering en partners. In bijlage D [geen onderdeel van de documentenanalyse] zou nog gedetailleerde planbeschrijving staan.
- In de Subsidiebundel 2011 zijn doelen (afgesproken activiteiten) per gesubsidieerde instelling beschreven. De afgesproken activiteiten zijn vaak onvoldoende Specifiek.
- Het Plan van aanpak projectgroep Jeugd 2011 bevat duidelijke en geoperationaliseerde doelen.
- Visie concept Brede School Papendrecht gaat het niet om inhoudelijke doelen, maar procesmatige: een intentie tot samenwerking (p. 10). Dat leidt tot een stappenplan waarin de verdieping van de samenwerking verder vorm krijgt (p. 11). De voortgang van het stappenplan is meetbaar.
- In het Uitvoeringskader Integraal Veiligheidsplan 2011 staat beschreven welke activiteiten door partners als OM en politie worden uitgevoerd. Deze kunnen gezien worden als (meetbare)prestatieafspraken.

In de interviews geven de beleidsambtenaren aan dat ze voldoende uit de voeten kunnen

Noot 9 Wmo-adviesraad. *Advies Conceptnota vrijwilligersbeleid*. 23 augustus 2011, p. 1.

met de doelstellingen uit de Kadernota Jeugd 2010 -2014 en de onderliggende nota's, hoewel ze sommige doelstellingen onvoldoende uitgewerkt vinden. Zij zien een positieve ontwikkeling in de transparantie en meetbaarheid van doelen in de nota's.

De wethouders laten weten dat de doelstellingen in de diverse nota's niet altijd voldoende transparant zijn. Daarbij speelt wel een rol dat doelstellingen soms ook aangepast moeten worden aan de actualiteit. De wethouders vertellen dat in de Programmabegroting 2012 en de Voorjaarsnota 2011 hard gewerkt is om SMART-doelen te stellen.

De geïnterviewde raadsleden hebben op dit punt geen aanvullingen gegeven.

Norm	Status
Het jeugdbeleid kent heldere inhoudelijke en procesmatige doelen en resultaten. Deze doelen en resultaten zijn vertaald in geoperationaliseerde en meetbare doelen en prestatie-indicatoren.	Inhoudelijke en procesmatige doelen van het jeugdbeleid zijn over het algemeen helder verwoord in de diverse beleidsnota's en uitvoeringsprogramma's. De doelen worden ook geoperationaliseerd, maar in veel gevallen niet SMART waardoor resultaten beperkt meetbaar zijn. Er is wat dit betreft wel een positieve ontwikkeling gaande, blijkt uit verschillende stukken en ook uit de interviews.

7. Via onderzoek, monitoring en evaluatie is het voor de gemeente duidelijk of doelen worden gerealiseerd en afspraken worden nagekomen en kan de gemeente partijen hierop aanspreken

In verschillende nota's wordt uit onderzoeken geput om een beeld te schetsen van (onderdelen van) het jeugdbeleid. Onder andere het Onderzoekscentrum Drechtsteden biedt lokale en regionale informatie aan. Het meeste onderzoek is niet toegespitst op het evalueren van een doelstelling uit het jeugdbeleid. Dat maakt dat de onderzoeksinformatie beperkt toepasbaar is voor monitoring en evaluatie van beleidsdoelstellingen.

In de Kadernota Jeugd 2010-2014 is geen instrumentarium geïntroduceerd voor monitoring en evaluatie. In de gemeentelijke Programmabegroting 2012 staat wel dat in het eerste kwartaal 2012 een tussenevaluatie van de kadernota gedaan gaat worden (p. 11). Hoe die evaluatie eruit gaat zien staat niet beschreven.

In de meeste andere beleidsnota's en uitvoeringsprogramma's wordt een instrumentarium voor monitoring en evaluatie niet geïntroduceerd. In de meeste beleidsnota's wordt geen gebruik gemaakt van resultaten uit evaluaties en monitors. Doordat het structureel gebruik van monitoring- en evaluatie ontbreekt, is momenteel onvoldoende vast te stellen of de gemeente zijn doelstellingen in het jeugdbeleid realiseert. Het maakt het ook lastiger om partijen aan te spreken op het al dan niet behalen van resultaten, wat samenhangt met het onvoldoende SMART formuleren van doelstellingen. Ten slotte wordt het hierdoor moeilijk om de doelgroep, jeugdigen en hun ouders/verzorgers, zicht te geven op de opbrengsten van het jeugdbeleid.

Hoewel een instrumentarium voor monitoring en evaluatie niet geïntroduceerd wordt, wordt in een aantal gevallen wel gebruik gemaakt van informatie uit monitors en evaluaties. In de Nota van uitgangspunten CJG (p. 17) wordt op basis van een risicoanalyse gesteld dat het algemene beeld is dat het met de jeugd in Papendrecht relatief goed gaat. Of dit een gevolg is van goed jeugdbeleid is echter niet te bepalen aangezien de koppeling tussen deze inventarisatie en het jeugdbeleid niet eenduidig is vast te stellen.

Ook wordt in een aantal gevallen aangekondigd dat monitoring en evaluatie zal gaan plaatsvinden. Puntsgewijs zijn daarover de volgende bevindingen in de documentenanalyse gedaan:

- Op p. 16 van de Nota van uitgangspunten Kadernota onderwijs en Integraal huisvestingsplan staat dat de Onderwijsmonitor uitgebreid dient te worden ten behoeve van monitoring van beleid.
- Het Uitvoeringsprogramma speelruimtebeleid 2011-2016 bevat paragraaf evaluatie (p. 16). Na zes jaar wordt bekeken of speelvoorzieningen nog voldoen, onder meer via bewonersonderzoek. Het uitvoeringsprogramma zelf lijkt niet gebaseerd op een evaluatie middels onderzoek naar wensen bewoners, jongeren en instellingen. Er wordt geen instrumentarium gepresenteerd.
- In Geef jongeren een kans: actieplan aanpak jeugdwerkloosheid beschrijft de organisatie die de activiteiten stuurt en uitvoert (p. 35). Uit het stuk blijkt dat het ambtelijk projectteam verantwoordelijk is voor monitoring, rapportage en financiële verantwoording over de convenantafspraken.
- In Aanval op schooluitval: convenant 2008-2011 staat bij een deel van de maatregelen beschreven hoe de voortgang wordt bepaald.
- De Evaluatie Breedtesportimpuls 2004-2009 is gemaakt in het kader van afspraken met het ministerie van VWS – het betrof activiteiten in het kader van een rijkssubsidie. In de Evaluatie is aangegeven of en hoe de geëvalueerde activiteiten worden voortgezet in de periode 2010-2016, zoals verwoord in de nota Sport op koers. Daaronder bevinden zich diverse activiteiten die gericht zijn op jeugd en jongeren.
- Het was beleid om in iedere wijk een Jongerenontmoetingspunt (JOP) op te zetten. In het onderzoek JOP op het Molenveld: een positieve invloed op jongerenoverlast in Molenvliet? stelt Onderzoekscentrum Drechtsteden dat de overlast in vijf onderzochte buurten in Molenvliet niet duidelijk is verminderd na plaatsing van de JOP. Dat was in februari 2010. In het coalitieakkoord van april 2010 is beslist het aantal JOP's niet uit te breiden.
- In de Vergadernotitie voor PFO [Portefeuillehoudersoverleg] Sociaal, 7 december 2010 staat dat de jongerenparticipatiewebsite van Cilio een deel van de doelen niet behaald. Ondersteuning wordt stopgezet. Jaarlijks wordt vastgesteld of doelen worden behaald. Cilio gaf zelf aan in tussentijdse evaluatie dat het deel doelen niet behaalde (zie onderliggend stuk, p. 1).
- In voorstel aan college inzake 'evaluatie oud en nieuw Interval' worden knelpunten benoemd die zijn opgetreden in proces organiseren feest en aanbevelingen voor toekomstig feest.
- Middels voorstel aan college inzake 'evaluatie chill-in' worden college en raad geïnformeerd over de proef met het concept chill-in en gevraagd er rekening mee te houden in het accommodatiebeleid.

De geïnterviewde beleidsmedewerkers stellen dat tot twee of drie jaar geleden de monitoring en evaluatie binnen het integrale jeugdbeleid niet voldoende was. Inmiddels is er op verschillende terreinen aandacht voor. De beleidsmedewerkers noemen onder meer de nota Meedoen! en de nieuwe Kadernota Onderwijs als stukken waar veel aandacht is voor duidelijke doelstellingen, prestatie-indicatoren en de wijze waarop de gemeente dit kan meten. Dit stemt overeen met de bevindingen uit de documentenanalyse. Verder geven de beleidsmedewerkers aan dat zij door diverse onderzoeken, monitors en evaluaties een voldoende beeld hebben over wat er speelt in het jeugdbeleid. Daarbij wordt nog bekeken hoe de onderzoeken van Onderzoekscentrum Drechtsteden meer toegespitst kunnen worden de vragen van de gemeente.

De wethouders laten weten dat de opbrengsten van het jeugdbeleid voor jeugdigen en ouders niet altijd inzichtelijk zijn te maken. Wel geven ze aan dat binnen de Programmabegroting 2012 en de Voorjaarsnota instrumenten worden geïntroduceerd om doelstellingen te kunnen meten.

De geïnterviewde gemeenteraadsleden geven aan dat voldoende informatie over het verloop van onderdelen van het jeugdbeleid wordt gegeven om te kunnen sturen.

Norm	Status
Via onderzoek, monitoring en evaluatie is het voor de gemeente duidelijk of doelen worden gerealiseerd en afspraken worden nagekomen en kan de gemeente partijen hierop aanspreken.	Op dit moment is onvoldoende inzichtelijk of de gemeente haar doelen in het jeugdbeleid realiseert. Het instrumentarium voor monitoring en evaluatie wordt weliswaar in toenemende mate toegepast, zo leren ook de interviews, maar heden is nog onvoldoende zicht of dit inderdaad zijn vruchten zal gaan afwerpen. Hierdoor, en door het feit dat doelstellingen onvoldoende SMART zijn geformuleerd, is het lastiger voor de gemeente om partijen aan te spreken op het nakomen van afspraken. De constatering dat op papier onvoldoende inzichtelijk is of de gemeente haar doelen in het jeugdbeleid realiseert staat in contrast met de mening van de direct betrokkenen: die geven aan op de voor hen relevante onderdelen voldoende inzicht en overzicht te hebben.

1.4 Regie

8. Het jeugdbeleid bevat een visie op de invulling van de regierol door de gemeente

Bij de invulling van de regierolis ook expliciet aangegeven op welke wijze de integrale verantwoordelijkheid van de gemeente is georganiseerd. Verder is er sprake van duidelijke afspraken rondom verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden op bestuurlijk, ambtelijk en uitvoerend niveau, ook in relatie tot de inzet van de externe partijen.

De Kadernota Jeugd 2010 -2014 gaat in op de verschuiving van de rol van de gemeente van kaderstellende financier naar regievoerende ketenpartner en bevat een beknopte visie daarop (p. 13). In de nota en tevens nog eens in het voorstel aan het college van de kadernota (p. 2) wordt onderstreept dat de gemeente naast haar beleidspartners staat en gezamenlijk vorm geeft aan het lokale jeugdbeleid. Ook in andere beleidsnota's wordt, indien toepasselijk, de regiefunctie van de gemeente benoemd.

De volgende uitzonderingen op de algemene bevindingen zijn vastgesteld:

- De Kadernota Jeugd 2010-2014 noemt de Projectgroep Jeugd, de Regionale Agenda Sociaal en provinciale verantwoordelijkheid Jeugdzorg (p. 9), zonder dat de afspraken benoemd en uitgewerkt zijn.
- In de Nota van uitgangspunten Kadernota onderwijs en Integraal huisvestingsplan worden in de opsomming van doelen en plannen ook de taken van externe partijen beschreven (p. 7-16), zonder dat deze uitgewerkt zijn.
- In de Visie concept Brede School Papendrecht zijn de externe samenwerkingspartners benoemd (p. 10) en de coördinerende taken die uit de samenwerking voortvloeien (p. 11).

In het interview geven de wethouders aan dat de regierol van de gemeente in het jeugdbeleid wordt geaccepteerd, zij het soms schoorvoetend. Wat betreft de toekomstige regierol van de gemeente na decentralisatie van de jeugdzorg blijkt uit de interviews met wethouders en beleidsmedewerkers dat zij er vanuit gaan dat door beoogde toekomstige wet- en regelgeving de gemeente meer in positie kan komen wat betreft de regiefunctie. De ge-

meente zal daarbij steeds scherper moeten krijgen en duidelijk moeten maken aan uitvoerders wat ze verwacht. Zeker als de jeugdzorg straks richting gemeente komt, is het wezenlijk om een goed opdrachtgeverschap aan de voorkant neer te zetten. De verhouding tussen de lokale en regionale partijen blijft daarbij spannend. Als voorbeeld hiervoor wordt de regionaal aangestuurde overgang van de integrale Jeugdgezondheidszorg (iJGZ) van de Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) naar marktpartij RivasZorggroep genoemd.

Norm	Status
<p>Het jeugdbeleid bevat een visie op de invulling van de regierol door de gemeente. Hierbij is expliciet aangegeven op welke wijze de integrale verantwoordelijkheid van de gemeente is georganiseerd. Verder is er sprake van duidelijke afspraken rondom verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden op bestuurlijk, ambtelijk en uitvoerend niveau, ook in relatie tot de inzet van de externe partijen.</p>	<p>De Kadernota Jeugd 2010-2014 bevat een visie op de regierol van de gemeente. Ook in andere stukken wordt de regierol beschreven.</p>

1.5 Toekomstbestendig

9. Het jeugdbeleid is gebaseerd op een meerjareavisie die de grote lijnen en ambities van het beleid weergeeft

De Kadernota Jeugd 2010 -2014 geldt voor periode 2010-2014 en schetst bondig een visie en uitgangspunten (p. 3). Verderop in het stuk (p. 13-14) wordt uitgebreid de visie van de gemeente Papendrecht beschreven. Op p. 5-10 is aandacht voor huidige en toekomstige ontwikkelingen.

Ook in andere beleidsnota's worden meerjareavisies gegeven. In veel gevallen is ook aandacht voor huidige ontwikkelingen en trends.

Uitzondering vormt de notaSport op koers – sportbeleid Papendrecht 2010-2016. Hierin staat geen meerjareavisie zoals in de norm bedoeld. Wel wordt een aantal uitgangspunten voor het beleid benoemd (p. 11-17).

Norm	Status
<p>Het jeugdbeleid is gebaseerd op een meerjareavisie die de grote lijnen en ambities van het beleid weergeeft</p>	<p>Het jeugdbeleid is gebaseerd op een meerjareavisie. Er is aandacht voor huidige ontwikkelingen en trends.</p>

10. Bij de visievorming en operationalisering van het jeugdbeleid houdt de gemeente Papendrecht rekening met de landelijke ontwikkelingen en bijbehorende eisen

De Kadernota Jeugd 2010 -2014 schetst zeven landelijke ontwikkelingen (p. 5-6). Vervolgens geeft de nota weer welke regelgeving en beleid geldt of in ontwikkeling is (p. 7-10). De Kadernota noemt een aantal toekomstige ontwikkelingen niet, of niet expliciet: Wet werk naar Vermogen, zorgplicht scholen in het kader van passend onderwijs en de overgang van

extramurale begeleiding en dagopvang van AWBZ naar gemeenten.

In de kadernota komen in de onderdelen 'Visie Papendrecht' en de uitwerking van de gemeentelijke taken (p. 13-23) de meeste van de landelijke ontwikkelingen en wettelijke en beleidsmatige kaders terug. Informatie over schaalvergroting en regionale samenwerking is onder 'Regelgeving en beleid in het jeugdbeleid' te vinden (p. 9-10).

Ook in andere beleidsnota's en uitvoeringsprogramma's wordt meestal, al dan niet beknopt, aandacht gegeven aan landelijke ontwikkelingen. De consequenties ervan voor Papendrecht worden niet overal expliciet beschreven.

Norm	Status
Bij de visievorming en operationalisering van het jeugdbeleid houdt de gemeente Papendrecht rekening met de landelijke ontwikkelingen en bijbehorende eisen.	Het jeugdbeleid houdt rekening met landelijke ontwikkelingen en deze worden in veel gevallen vertaald in eisen.

1.6 Transparant

11. Er is helderheid en transparantie over de beleidskaders (ambtelijk en bestuurlijk), de jeugdinstanties (jeugdwelzijn, zorg, gezondheidszorg, sport, onderwijs) en de inwoners (doelgroep)

In de Kadernota Jeugd 2010 -2014 staat welke regelgeving en beleid geldt of in ontwikkeling is (p. 7-10). Daarnaast geeft de nota informatie over de jeugdinstanties (p. 31-33), op de sportinstanties na. Verder is de staat van de jeugd in Papendrecht beschreven, waaronder opleidingsniveau, gezondheidssituatie en probleemgedrag van jongeren (p. 11-12).

In andere beleidsnota's en uitvoeringsprogramma's staan beleidskaders beschreven. In een aantal gevallen is ook aandacht voor de doelgroep en de instanties.

De beleidsmedewerkers geven in het interview aan dat in het proces rondom de realisatie van de Kadernota Jeugd 2010 -2014 verschillende partijen zijn betrokken, waaronder jongerenwerk en de relevante beleidsmedewerkers. Zij hebben gedurende het hele proces bij iedere stap meegelezen, meegedacht en input geleverd. Vanwege de korte doorlooptijd heeft de gemeente gekozen voor input en draagvlak van relevante partijen middels individuele gesprekken in plaats van de gebruikelijke uitgebreide werkgroepen met partijen in het veld. De beleidsmedewerkers stellen dat het beleid voor de relevante externe partijen voldoende transparant is.

Norm	Status
Er is helderheid en transparantie over de beleidskaders (ambtelijk en bestuurlijk), de jeugdinstanties (jeugdwelzijn, zorg, gezondheidszorg, sport, onderwijs) en de inwoners (doelgroep).	De beleidskaders zijn voldoende helder en transparant. Er is informatie beschikbaar over de jeugdinstanties en de inwoners.

12. De gemeenteraad is op de hoogte en betrokken bij de ontwikkeling van het jeugdbeleid

Op basis van de documentenanalyse wordt geconcludeerd dat:

- de gemeenteraadeen oordeel heeft gegeven over de diverse beleidsnota's met betrekking tot jeugdbeleid;
- uit de documentenanalyse niet opgemaakt kan worden of de gemeenteraad eveneens alle uitvoeringsprogramma's heeft gezien;
- door de beperkte beschikbaarheid van monitor- en evaluatiegegevens de gemeenteraad onvoldoende inzicht heeft in het bereiken van de gemeentelijke doelstellingen wat betreft jeugdbeleid;
- ten aanzien van een aantal Voorstellen aan het college geldt dat de gemeenteraad soms wel en soms niet is geïnformeerd. Zo heeft de gemeenteraad geen kennis genomen van het Voorstel aan college inzake 'Wmo-adviesraad: advies over jongerenparticipatie', waarin de Wmo-raad adviseert een jongerenplatform op te richten, en wel kennis genomen van het Voorstel aan het college inzake 'herijken jeugd- en jongerenwerk'. Op basis waarvan de keuze is gemaakt om de gemeenteraad al dan niet te informeren is niet onderwerp geweest van onderzoek.

De gemeenteraadsleden benoemen in het interview dat zij van mening zijn dat ze over het algemeen voldoende worden geïnformeerd over en betrokken bij het jeugdbeleid. Er is waardering voor de verbetering in de eenduidigheid van de aangeboden stukken. Door standaard te werken met een startnotitie, een nota van uitgangspunten en een uitvoeringsplan wordt duidelijkheid geschapen. Er zijn wel verschillen in kwaliteit van de aangeboden stukken. Wat betreft de CJG-ontwikkeling is de gemeenteraad tevreden, op de stukken rondom onderwijs is de gemeenteraad kritischer. Ook kreeg de gemeenteraad hier minder eenduidige antwoorden van de wethouder.

Een aantal gemeenteraadsleden onderschrijft dat het vervelend is dat de gemeenteraad nu beslissingen moet nemen over onderdelen van het onderwijsbeleid terwijl de Kadernota Onderwijs nog niet gereed is.

De geïnterviewden van de gemeenteraad hebben niet in alle gevallen zicht op hoe de onderdelen van het jeugdbeleid waarover zij geïnformeerd worden zich verhouden tot het integrale jeugdbeleid. Zij ervaren dit soms als lastig.

Een aantal opmerkingen van individuele gemeenteraadsleden:

- Een raadslid heeft behoefte aan een jaarlijkse opsomming van wat wel en niet bereikt is, zodat duidelijk is wat het jaar daarop gaat spelen.
- Een ander raadslid heeft behoefte aan een schema met daarin alle activiteiten die in het jeugdbeleid spelen en de eventuele overlap met andere beleidsterreinen.

Norm

De gemeenteraad is op de hoogte en betrokken bij de ontwikkeling van het jeugdbeleid.

Status

De gemeenteraad is op de hoogte en betrokken bij de belangrijkste onderdelen van het jeugdbeleid. Daarbij is het overzicht van hoe de onderdelen zich verhouden tot het groter geheel soms een lastig punt voor de gemeenteraad. Door het ontbreken van de monitor- en evaluatiegegevens heeft de gemeenteraad beperkt zicht op het bereiken van de gemeentelijke doelstellingen van het jeugdbeleid.

13. De gemeenteraad heeft voldoende kunnen sturen op de inhoud van het jeugdbeleid

Op verschillende manieren treedt de gemeenteraad in het jeugdbeleid sturend op:

- De gemeenteraad wordt vanaf het begin betrokken bij een nieuwe beleidsnota doordat een startnotitie in de gemeenteraad wordt gebracht, gevolgd door een nota van uitgangspunten en daarna een (concept)nota.
- De gemeenteraad stelt ook de uitvoeringsplannen vast waarin de uitwerking staat van de doelen uit de nota en die meestal geldig is voor een beperkte periode (een jaar).
- De gemeenteraad doet voorstellen voor wijziging. In het Voorstel aan het college inzake planning Kadernota onderwijs staat bijvoorbeeld dat de gemeenteraad heeft verzocht een nieuw Integraal Huisvestingsplan gelijktijdig mee te nemen.
- De gemeenteraad neemt soms zelf initiatief. Bijvoorbeeld: 'In 2007 heeft de gemeenteraad van Papendrecht het initiatief genomen om [de Sportnota 2000-2015] te actualiseren [...]' (Sport op Koers, p. 5).

Verder wordt nogmaals geconstateerd dat de gemeenteraad door de beperkte beschikbaarheid van monitor- en evaluatiegegevens onvoldoende inzicht heeft in het bereiken van de gemeentelijke doelstellingen wat betreft jeugdbeleid.

De geïnterviewde gemeenteraadsleden menen dat ze in voldoende mate kunnen sturen op de inhoud van het jeugdbeleid. Daarbij maakt de gemeenteraad een eigen keuze in welke onderwerpen zij van belang acht. Omdat het zicht op het integraal jeugdbeleid soms ontbreekt, wordt de sturing bemoeilijkt (zie 1.5). Ook merkt de raad op dat nu soms beslissingen genomen moeten worden over onderwijs terwijl de nieuwe Kadernota er nog niet is (zie ook 1.5).

Een geïnterviewd raadslid van de oppositie vertelt dat ook goed geluisterd wordt naar het minderheidsstandpunt van de oppositie, waardoor de oppositie mede sturing kan geven.

Norm	Status
De gemeenteraad heeft voldoende kunnen sturen op de inhoud van het jeugdbeleid.	De gemeenteraad kan naar eigen inzicht voldoende sturen op de inhoud van het jeugdbeleid, maar heeft soms onvoldoende overzicht over het jeugdbeleid en moet soms beslissingen nemen die niet ingebed zijn in een kader. Uit de documentenanalyse blijkt onvoldoende aanwezigheid van monitor- en evaluatiegegevens hetgeen sturing bemoeilijkt.

14. De gemeente stemt het jeugdbeleid periodiek af op zowel bestuurlijk en ambtelijk niveau alsmede met externe uitvoerende partijen

In het Voorstel aan het college inzake de Kadernota Jeugd 2010-2014 staat dat nadrukkelijk is samengewerkt met beleidspartners in het veld bij opstellen van het beleid (p. 2).

In de Programmabegroting 2012 is, zoals eerder aangegeven, een tussenevaluatie van de Kadernota Jeugd 2010 -2014 aangekondigd voor het eerste kwartaal 2012.

Ook uit andere beleidsnota's blijkt dat afstemming op verschillende niveaus plaatsvindt. Daarbij is eerder sprake van eenmalige of niet-periodieke afstemming, dan van periodieke afstemming.

De geïnterviewde beleidsmedewerkers geven aan dat in het proces rondom de realisatie van de Kadernota Jeugd 2010 -2014 verschillende partijen zijn betrokken, waaronder jongerenwerk en de relevante beleidsmedewerkers (zie 1.5).

Wat betreft afstemming jeugdbeleid op regionaal niveau is er een projectgroep Jeugd in de Drechtsteden. Dit zijn zes beleidsmedewerkers van de zes Drechtsteden. Papendrecht levert de voorzitter.

De wethouders overleggen wekelijks met de manager Maatschappelijke Ontwikkeling in het zogenaamde carrouseloverleg.

Binnen de Lokale Educatieve Agenda (LEA) worden onderwerpen afgestemd waarbij onderwijs en gemeente dienen samen te werken.

Norm	Status
De gemeente stemt het jeugdbeleid periodiek af op zowel bestuurlijk en ambtelijk niveau alsmede met externe uitvoerende partijen.	Het jeugdbeleid wordt regelmatig afgestemd op bestuurlijk en ambtelijk niveau en met externe uitvoerende partijen. Daarbij is wel de vraag of dit altijd periodiek gebeurt.

2 CJG-ontwikkeling

Om te kunnen bepalen in welke mate de CJG-ontwikkeling in Papendrecht doelmatig en doeltreffend is, onder de regie van de gemeente functioneert, transparant en toekomstbestendig is, is een aantal normen opgesteld in het normenkader (bijlage 2). Dit hoofdstuk beschrijft de uitkomsten van de toetsing van de CJG-ontwikkeling aan deze normen, maar begint allereerst met korte introductie op het CJG.

2.1 Introductie CJG

Eind 2011 moet elke gemeente een CJG hebben volgens de eisen van het landelijke basismodel. Deze eisen zijn:

- Het basistakenpakket Jeugdgezondheidszorg (JGZ) heeft een centrale functie in het CJG.
- De vijf WMO-functies hebben een centrale rol in het CJG (informatie en advies, signalering, toeleiding naar hulp, licht pedagogische hulp en coördinatie van zorg).
- Er vindt vanuit het CJG afstemming plaats met Bureau Jeugdzorg en het onderwijs (met name via de zorg- en adviesteams).
- Er is een fysiek inlooppunt in de gemeente.

De gemeente Papendrecht heeft in januari 2011 in de 'Nota van uitgangspunten Centrum voor Jeugd en Gezin' negen uitgangspunten voor de CJG-ontwikkeling vastgelegd. Deze uitgangspunten hebben volgens de gemeente een wettelijke en een inhoudelijke dimensie. In de nota staat beschreven: 'Ten eerste zijn landelijk minimum vereisten bepaald waaraan simpelweg voldaan moet worden. Daarnaast worden gemeenten nadrukkelijk gestimuleerd om couleur locale aan te brengen. In de nota is de couleur locale vormgegeven aan de hand van drie niveaus: bestaande huidige situatie, wensen van jeugdigen, ouders en medeopvoeders en het staande beleid. Daarbij is nadrukkelijk rekening gehouden met de ambities en doelstellingen zoals die zijn opgenomen binnen het bestaande jeugdbeleid en de ambities en doelstellingen van de aanpalende beleidsterreinen (o.a. lokaal gezondheidsbeleid, onderwijs, integrale veiligheid etc.)'. De negen uitgangspunten zijn:

- 1 De gemeente ziet vanuit haar wettelijke regietaak toe op de totstandkoming en de instandhouding van het CJG waarin wordt gewerkt volgens het principe 'Eén gezin, één plan'.
- 2 CJG vervult de jeugdgezondheidszorgtaken uit de Wet publieke gezondheid (Wpg) en functies uit prestatieveld 2 Wmo: informatie en advies, signalering, toeleiding naar hulp, licht pedagogische hulp en coördinatie en zorg.
- 3 Er is een herkenbaar laagdrempelig inlooppunt. Laagdrempeligheid uit zich ondermeer in wensen doelgroep, waarbij positie tweeverdienende ouders om aandacht vraagt. Communicatie bij de totstandkoming en na opening speelt een belangrijke rol bij realiseren laagdrempeligheid.
- 4 Overdracht naar geïndiceerde zorg (Bureau Jeugdzorg) is geregeld.
- 5 CJG en Zorgadviesteams zijn verbonden om binnen- en buitenschoolse zorgstructuren op elkaar af te stemmen.
- 6 Er wordt in het CJG gewerkt met de Verwijsindex Risicjongeren.
- 7 Er wordt in het CJG gewerkt met het Digitaal Dossier Jeugdgezondheidszorg.
- 8 Doelgroep van het CJG Papendrecht is de gehele jeugd van -9 maanden tot 23 jaar, hun ouders en medeopvoeders.
- 9 Van het CJG Papendrecht wordt verwacht dat zij de taken op het gebied Jeugdzorg die worden overgeheveld naar gemeenten kunnen uitvoeren in de integraliteit van Één gezin, één plan.

Voor de afstemming, het bewaken van de voortgang en het behouden van overzicht wat betreft de CJG-ontwikkeling heeft de gemeente Papendrecht een stuurgroep CJG ingericht. Deze stuurgroep bestaat uit vertegenwoordiging van de gemeente Papendrecht, het primair en voortgezet onderwijs, de GGD, Bureau Jeugdzorg en Rivas. Rivas is een commerciële zorgpartij die (naar verwachting) met ingang van 1 april 2012 binnen de gemeente Papendrecht het integrale basistakenpakket JGZ uitvoert (0 – 19 jaar)¹⁰. Tot die tijd wordt de JGZ voor 4 - 19 jarigen uitgevoerd door de GGD Zuid-Holland Zuid.

Het CJG in Papendrecht is op 29 november 2011 geopend. De gemeente Papendrecht heeft gekozen voor één fysiek inlooppunt, met daarachter een netwerk van samenwerkende partners. Het CJG kent tevens een digitaal opvoedpunt. Kernpartners binnen het CJG zijn de gemeente, Rivas, het primair en voortgezet onderwijs, bureau jeugdzorg en tot (naar verwachting) 1 april 2012 de GGD Zuid-Holland-Zuid.

Volgens het huidige regeerakkoord zullen de Centra voor Jeugd en Gezin bij de decentralisatie van de jeugdzorg gaan dienen als front office voor alle jeugdzorg van de gemeenten. Dit vraagt om een duidelijke visie van de gemeente, met doelstellingen en afspraken over hoe zij de taken en rollen van het CJG in de toekomst ziet. Dat geldt eveneens voor de situatie wanneer de huidige provinciale jeugdzorg, gesloten jeugdzorg, jeugdreclassering, jeugdbescherming, jeugd geestelijke gezondheidszorg (jeugdGGZ) en jeugd licht verstandelijke beperking (jeugdLVB) onder verantwoordelijkheid van de gemeente gaan vallen.

2.2 Doelmatig

1. De CJG-ontwikkeling laat een duidelijke relatie zien tussen doelen en inzet om deze te bereiken

Het proces rondom de CJG-ontwikkeling is vormgegeven middels een startnotitie (vastgesteld door de Gemeenteraad oktober 2010), Nota van uitgangspunten (vastgesteld door de gemeenteraad maart 2011) en een Uitvoeringsplan CJG (juni 2011). In het Uitvoeringsplan CJG worden geen doelen benoemd, maar worden op basis van de negen uitgangspunten ruim 50 acties beschreven (p. 5- 9), met per actie een verantwoordelijke en het tijdstip wanneer de actie afgerond dient te zijn. Bij de acties staat niet aangegeven op welke wijze de gemeente ondersteunt als een andere partij dan de gemeente verantwoordelijk is voor de acties.

Uit interviews met uitvoerende partijen rondom de CJG-ontwikkeling blijkt dat deze notities en bijbehorende acties de betrokken uitvoerende partijen nog onvoldoende houvast geven voor het uitvoeren van hun taken in de praktijk. Het is voor hen voornamelijk onvoldoende concreet hoe activiteiten na opening van het CJG gezamenlijk vorm dienen te krijgen. Voornamelijk in relatie tot zorg in en om school zijn veel onduidelijkheden en zijn afspraken tussen betrokken partijen als gemeente en onderwijs nog in ontwikkeling. Het merendeel van de respondenten van uitvoerende partijen heeft aangegeven zich hierover zorgen te maken.

De toekomstige coördinator van het CJG krijgt een belangrijke rol in het concretiseren van de activiteiten en het integraal werken vanuit het CJG. De gemeente Papendrecht heeft ervoor gekozen de coördinatiefunctie van het CJG bij Rivas neer te leggen. De keuze voor Rivas heeft volgens de gemeentelijk beleidsmedewerkers onder meer te maken met het gebrek aan andere geschikte partijen op gemeentelijk niveau. Rivas is zoals vermeld bij de introductie van het CJG een commerciële zorgpartij die uitvoering geeft aan de integrale Jeugd Gezondheidszorg en is kernpartner van het CJG. De wijze van financiering van Riva-

Noot 10 Rivas heeft de aanbesteding integrale Jeugd Gezondheidszorg op Drechtstedenniveau gewonnen.

sende relatie met de verantwoordelijkheden van de gemeente rondom de CJG-vorming en de taken van Rivasstaan respectievelijk hieronder beschreven en in paragraaf 2.4.

De kosten van het CJG in 2010 en 2011

In het Uitvoeringsplan CJG staat het volgende benoemd rondom de financiële aspecten van het CJG (p.7): *'De gemeente Papendrecht ontvangt tot en met 2011 de BDU Jeugd en Gezin'¹¹ (in 2011 € 246.000,-). Geld dat per 1 januari 2012 niet is uitgegeven, moet bij de verantwoording van de doeluitkering worden terugbetaald. Bij de afspraken tussen Rijk en VNG is daaromtrent tevens afgesproken dat gemeenten jaarlijks uit eigen begroting zogenaamd enveloppegeld ter beschikking stellen (in 2011 € 100.000,-). Geld dat hiervan overblijft, vloeit terug naar algemene middelen. Voor het jaar 2011 is er dus € 346.000,- beschikbaar'.*

Uit de documentenanalyse en de interviews blijkt dat tot op heden een inhoudelijke verantwoording is verstuurd aan het ministerie van VWS betreffende de inzet van de Brede Doeluitkering (BDU). De afrekening van de financiële inzet volgt in 2012.

Uit de jaarcijfers 2010 blijkt dat in de gemeente Papendrecht totaal € 271.917,- is uitgegeven aan het programma Jeugd en Gezin. Uit de cijfers blijkt tevens dat de gemeente in 2010 van dit bedrag € 218.635,- heeft ingezet ten lasten van het budget Centra voor Jeugd en Gezin voor:

- schoolmaatschappelijk werk basisonderwijs/voortgezet onderwijs
- Jeugd preventie team
- coördinatie signaleringsnetwerken
- JGZ (jeugd gezondheidszorg) Maatwerkdeel
- zorgstructuren onderwijs
- subsidiëring jeugdbeleid, o.a. HALT

Het resterende bedrag van € 53.282,- is ingezet voor de organisatie van een startbijeenkomst en de inzet van ambtelijke capaciteit.

In 2011 is op peildatum 29-8-2011 € 200.635,- besteed aan het CJG. Hieronder vallen dezelfde onderdelen als in 2010. In 2011 is het resterende bedrag voornamelijk ingezet voor de opening, zoals voor een huis-aan-huis verspreiding van een CJG-krant, website CJG en bijeenkomst waarin de samenwerkingsovereenkomst is getekend met de partners en ambtelijke capaciteit.

De begrote kosten voor het CJG in 2012

Per 2012 houdt de doeluitkering op te bestaan en heeft het Rijk toegezegd een bedrag ter hoogte van de doeluitkering 2011 ongeoormerkt aan het gemeentefonds toe te voegen. Dit biedt de mogelijkheid aanbod ook na 2012 te bestendigen. De kosten voor het CJG in 2012 zullen volgens de gemeentelijk projectleider CJG bestaan uit de coördinatie taak van Rivas en een aantal extra activiteiten die op basis van onderzoeken en gesprekken wenselijk zijn. Voor het grootste gedeelte zal het CJG bestaan uit bestaande activiteiten die vanuit bijhorende bestaande financiële middelen worden gefinancierd.

Noot 11 De BDU mag besteed worden besteed aan a) Betalingen van de gemeente aan derden voor jeugdgezondheidszorg, maatschappelijke ondersteuning jeugd, afstemming jeugd en gezin en het realiseren van centra voor jeugd en gezin b) Kosten van de gemeente voor eigen activiteiten ten behoeve van jeugdgezondheidszorg, maatschappelijke ondersteuning jeugd, afstemming jeugd en gezin en het realiseren van centra voor jeugd en gezin. Dit biedt de mogelijkheid om activiteiten tijdelijk onder te brengen bij de BDU CJG. De VNG heeft op 29 oktober een wethoudersbrief gestuurd over de onderuitputting, waar veel gemeenten mee kampen bij de BDU, die deze interpretatie onderschrijft. Gemeenten wordt aangeraden om op deze manier geld van de doeluitkering te gebruiken ten gunste van de algemene middelen. De brief is opgesteld in overleg met het ministerie.

Hoe het totale kostenplaatje van een operationeel CJG eruit ziet, is bij het schrijven van deze Nota niet inzichtelijk. Het is straks een taak van de coördinator CJG van Rivas om inzichtelijk te gaan maken wat deze kosten zijn.

De gemeente financiert Rivas voor het uitvoeren van de CJG-coördinatie middels een uitbreiding van een al bestaande taak van Rivas, namelijk de uitvoering van de integrale Jeugd Gezondheidszorg. Dit betekent dat coördinatie van het CJG door Rivas een gesubsidieerde activiteit is. Begin januari 2012 vindt het gesprek plaats tussen gemeente en Rivas over de hoogte en inzet van de subsidie, verantwoording etc. Het subsidieproces is ten tijde van dit onderzoek dus nog niet afgerond.

De gemeente wil graag de verschillende subsidiestromen voor het CJG integreren. Dit is nog niet mogelijk voor 2012 aldus de verantwoordelijke beleidsmedewerker, maar er wordt aan gewerkt om dit met ingang van 2013 te realiseren. Naar aanleiding van de door Rivas toegezonden offerte wordt de subsidie voor de realisatie van het CJG Papendrecht apart beschikt voor 2012.

Norm	Status
Het jeugdbeleid laat een duidelijke relatie zien tussen doelen en inzet om deze te bereiken.	In het uitvoeringsplan CJG staan acties beschreven, gekoppeld aan verantwoordelijke organisatie(s) en planning. Hierbij staat niet aangegeven hoe de gemeente partijen ondersteunt. Deze beschrijving biedt uitvoerende partijen onvoldoende concrete houvast om hun werkzaamheden te kunnen uitvoeren. De uitgaven aan het CJG in 2010 staan beschreven. De kosten van het CJG in 2011 zijn niet bekend. Een begroting voor het CJG 2012 is nog niet beschikbaar. Het is straks een taak van de coördinator CJG van Rivas om de totale kosten van een operationeel CJG inzichtelijk te maken.

2. De motivatie van inzet van instrumenten en capaciteit bij de CJG-ontwikkeling staat beschreven

Met een afweging van de inzet van instrumenten en capaciteit wordt bedoeld op een beschrijving hoe instrumenten en capaciteit efficiënt kunnen worden ingezet. Op basis van de aangeleverde stukken is niet inzichtelijk hoe dit in het operationele CJG vorm krijgt.

Norm	Status
Er is sprake van een afgewogen inzet van instrumenten en capaciteit.	Op basis van de aangeleverde stukken is niet inzichtelijk hoe dit binnen het operationele CJG vorm krijgt.

3. Relatie CJG-ontwikkeling met overig jeugdbeleid

In de Nota van uitgangspunten CJG¹² staat beschreven welke taken er binnen het jeugdbeleid zijn gesteld, welke doelen daarbij horen, de opgave tot 2014 en de mogelijke relevantie voor het CJG. Op deze wijze is de relatie gelegd tussen de CJG-ontwikkeling en de Kadernota Jeugd 2010 – 2014. In de nota van uitgangspunten CJG staat verder de ambitie benoemd om rekening te houden met doelstellingen en ambities binnen het bestaande jeugd-

Noot 12 Nota van uitgangspunten Centrum voor Jeugd en Gezin Papendrecht, p. 11 – 13.

beleid en ambities en doelstellingen van aanpalende beleidsterreinen. Deze ambitie is vervolgens omgezet in een actie, namelijk het 'toetsen van de beleidsconsistentie met bestaande kaders en overeenkomsten waaronder de Nota van uitgangspunten Kader Onderwijs en onderwijshuisvesting, Meedoen, uitwerkingsprogramma Jeugd- en Jongerenbeleid. Volgens de geïnterviewde beleidsmedewerkers is deze actie reeds afgerond. De gemeente Papendrecht heeft intern voldoende afgestemd met andere onderwerpen binnen het jeugd-beleid

De gemeente Papendrecht heeft voor de CJG-ontwikkeling ook een aantal eerste stappen gezet om verbindingen aan te gaan met nieuwe partners op andere beleidsterreinen. Zo heeft de gemeente gesprekken gevoerd over wat het Veiligheidshuis¹³, Route 27¹⁴ en het CJG voor elkaar kunnen betekenen. De CJG-coördinator van Rivaskrijgt de taak deze verbindingen verder uit te werken.

Uit de interviews met de uitvoerende organisaties blijkt dat de samenhang en coördinatie tussen CJG-ontwikkeling en andere onderwerpen binnen het Papendrechtse jeugd-beleid niet voor alle uitvoeringsorganisaties voldoende duidelijk zijn. Zo is wat betreft de relatie zorg en onderwijs de afstemming voor de Kadernota Onderwijs tot op heden prettig verlopen, maar is de relatie zorg en onderwijs met het CJG vooralsnog onduidelijk.

Voor de geïnterviewde LEA-leden (Lokaal Educatieve Agenda) is de constructie van de stuurgroep CJG in relatie tot de verschillende partijen binnen diverse beleidsterreinen niet voldoende transparant.

Norm	Status
<p>Het jeugd-beleid is integraal, dat wil zeggen dat het alle facetten integreert vanuit één visie en dat er samenhang bestaat tussen de verschillende betrokken beleidsvelden. Bij de uitvoering van het jeugd-beleid - dus ook voor de CJG -ontwikkeling - vindt coördinatie plaats tussen de verschillende beleidsvelden voor het realiseren van de doelstellingen.</p>	<p>Vanuit de documentenanalyse en uit de interviews blijkt dat er wat betreft de CJG-ontwikkeling op gemeentelijke niveau in relatie tot overig jeugd-beleid gemeentelijk intern vanuit één visie wordt gewerkt en dat er sprake is van samenhang en coördinatie tussen de verschillende betrokken beleidsvelden.</p> <p>Daarentegen is niet voor alle uitvoerende partijen de samenhang en coördinatie inzichtelijk tussen de CJG-ontwikkeling en overige onderwerpen binnen het jeugd-beleid.</p>

4. Bij de CJG-ontwikkeling zijn waar mogelijk de behoeften van jeugdigen en ouders verwerkt

De gemeente heeft de wensen en behoeften van jeugdigen en ouders op de volgende manieren meegenomen bij de CJG-ontwikkeling:

- Ten behoeve van de bijeenkomst voor professionals in februari 2010 is een filmpje gemaakt met de meningen van jongeren en ouders.
- Onderzoekscentrum Drechtsteden¹⁵ heeft onderzoek gedaan naar het gebruik van en wensen over georganiseerde activiteiten en opvoedingsondersteuning in de gemeente onder ouders van jeugd tussen 0 -18 jaar en jongvolwassenen van 18 tot 23 jaar.

Noot 13 In een Veiligheidshuis werken instanties op één locatie samen aan opsporing, vervolging, berechting en hulpverlening. Het doel van de samenwerking is het terugdringen van overlast, huiselijk geweld en criminaliteit.

Noot 14 Route 27 biedt jongeren in Drechtsteden van 16 tot 27 jaar scholing, werk, hulpverlening of een combinatie daarvan. Route 27 richt zich vooral op jongeren met een grote afstand tot de arbeidsmarkt en wil voorkomen dat jongeren hun opleiding afbreken en voortijdig school verlaten.

Noot 15 Nota van uitgangspunten Centrum voor Jeugd en Gezin Papendrecht, p. 14.

- De gemeente Papendrecht heeft JSO, expertisecentrum voor Jeugd, samenleving en ontwikkeling, om ondersteuning gevraagd bij het inzetten van een participatietraject met ouders en jongeren voor de lokale CJG-ontwikkeling. Het ging hierbij nadrukkelijk om inbreng te krijgen vanuit ouders en jongeren over het aanbod en de inrichting van het CJG. De rapportage 'Erwtenpellers doppen hun eigen boontjes' is in mei 2011 opgeleverd. De uitkomsten van dit traject zijn onder meer gebruikt voor de keuze en inrichting van de locatie van het CJG en als leidraad voor de praktische aspecten bij de inrichting van het CJG. Ook is de gemeenteraad geïnformeerd over de uitkomsten.

Norm	Status
Bij de CJG-ontwikkeling zijn waar mogelijk de behoeften verwerkt van jeugdigen en hun ouders.	De behoefte van jeugdigen en hun ouders is op verschillende manieren getoetst. De uitkomsten hiervan zijn verwerkt in de CJG-ontwikkeling of worden als actie benoemd bij de verdere CJG-ontwikkeling.

5. De CJG-ontwikkeling is mede gebaseerd op een risico-inventarisatie

Binnen de Nota van uitgangspunten CJG is een risico-inventarisatie gemaakt (p. 5 – 11). De volgende aspecten zijn beschreven:

- Omschrijving van de doelgroep, herkomst van de doelgroep, gezinssituatie.
- Gezondheid en welbevinden. Hierbij is onder meer gebruik gemaakt van cijfers van de GGD Zuid-Holland over de psychosociale staat van basisschoolleerlingen, gebruik van schoolmaatschappelijk werk in het basisonderwijs in 2008, gegevens van Bureau Jeugdzorg over vrijwillige geïndiceerde jeugdzorg, ondertoezichtstelling en jeugdreclassering in 2009, aantal meldingen Signaleringsstelsel Zorg voor Jeugd in 2009 en aantal meldingen politie bij Jeugd Preventie Team in 2008.
- Cijfers over schooluitval en verzuim in 2008 -2009.
- Jongeren over de schreef: Communities That Care onderzoek uit 2008, aantal verwijzingen naar Bureau Halt en aard van het delict in 2007 t/m 2009.
- Aanwezige voorzieningen met bijbehorende doelgroep: JeugdGezondheidsZorg, zorgstructuur, sociale kaart per leeftijdscategorie, leeftijdsgroepoverstijgende voorzieningen.
- Gebruik voorzieningen: mate van bekendheid van mensen met maatschappelijke voorzieningen, gebruik van de voorzieningen en wachtlijsten voor de voorzieningen zoals gemeten in de Participatiemonitor Drechtsteden 2010.

Op basis van deze gegevens is in dezelfde Nota van uitgangspunten CJG geconcludeerd dat *'Het algemene beeld is dat het met de jeugd in Papendrecht relatief goed gaat. Problemen worden niet op grote schaal geconstateerd en voor problemen die worden waargenomen is het aanbod vaak voorhanden. Het aanbod is overigens wel diffuus'*. Deze conclusie heeft zijn vertaling gevonden in het Uitvoeringsplan CJG waarin staat vermeld dat 'Papendrecht een relatief gunstige plek is om op te voeden en op te groeien en dat dit betekent dat het heel zwaar optuigen van het CJG met specifieke interventies niet aan de orde is. Wel moet het CJG een goed antwoord geven op de desondanks levende vragen en behoeften om zo de huidige kwaliteit van Papendrecht als opvoed- en opgroeiplek te waarborgen.'

Norm	Status
De CJG-ontwikkeling is mede gebaseerd op een risico-inventarisatie.	Er is een risico-inventarisatie gemaakt welke is vertaald in de Nota van Uitgangspunten en het Uitvoeringsplan CJG.

2.3 Doeltreffend

6. De CJG-ontwikkeling kent heldere inhoudelijke en procesmatige doelen en resultaten. Deze doelen en resultaten zijn vertaald in geoperationaliseerde en meetbare doelen en prestatie-indicatoren

Zoals vermeld in paragraaf 2.2 over doelmatigheid, zijn in de in het Uitvoeringsplan CJG-ruim 50 acties uitgewerkt met daaraan verbonden de verantwoordelijke(n) voor de uitvoering en de termijn waarop de actie gerealiseerd dient te zijn. De gemeentelijk projectleider CJG heeft wat betreft deze acties een stand van zaken beschreven op 6 december 2011.

Op basis van dit document wordt geconstateerd dat op veel onderdelen van de CJG-ontwikkeling acties zijn uitgevoerd: er is veel in gang gezet. De gemeente Papendrecht heeft op 29 november 2011 een CJG geopend dat voldoet aan de basiseisen vanuit het Rijk en partijen hebben het convenant voor samenwerking getekend. Dit zijn belangrijke stappen in de CJG-ontwikkeling, conform de wensen van de gemeente en de gemeenteraad.

Op basis van de documenten en interviews wordt daarnaast een aantal aandachtspunten vastgesteld:

- Een groot deel van de acties is al wel in gang gezet, maar is nog niet afgerond. Deze zullen worden overgenomen door de toekomstige coördinator CJG van Rivas. Deze 'knip', is een risico voor de verdere uitvoering. Zo is het voor de CJG stuurgroep nog een vraag in welke mate partijen de coördinerende rol van Rivas accepteren, ze hierop invloed kunnen uitoefenen en een rol kunnen vervullen in het verder professionaliseren van het CJG.
- Bij de acties ontbreken heldere prestatie-indicatoren op basis waarvan bepaald kan worden of beoogde resultaten voldoende zijn behaald. Uit de interviews met uitvoerende partijen komen signalen dat acties nog onvoldoende zijn uitgewerkt om genoeg houvast te kunnen bieden voor de uitvoering in de praktijk.

De handelswijze rondom coördinatie van zorg

Coördinatie van zorg dient conform de eisen van het landelijk basismodel deel uit te maken van het CJG. Voor de coördinatie van zorg zijn diverse stukken beschikbaar:

- Papendrecht heeft een notitie 'Signaleringsstelsel Zorg voor Jeugd Drechtsteden en AV'. Deze notitie geeft de kaders aan waarbinnen het afgelopen jaar is gewerkt aan de vorming van Zorg voor Jeugd. De afspraken rondom het gebruik van het stelsel Zorg om Jeugd zijn vastgelegd in een convenant.
- In 2008 is een projectbeschrijving Multi Disciplinair Team 0 - 4 jarigen (MDT) opgesteld met taken, rol en verantwoordelijkheden participanten, de taken van de coördinator en de werkwijze. Ook is een protocol MDT privacyreglement 0 - 4 jarigen opgesteld in 2008.
- Voor het zorgadviesteam (ZAT) 4 – 12 jarigen is in 2008 een projectplan opgesteld met uitgangspunten, doelgroep, deelnemers, taken, rollen en verantwoordelijkheden participanten, taken coördinator, taken voorzitter, werkwijze, coördinatie en voorzitterschap. Ook is voor het ZAT 4 – 12 jarigen in 2008 een protocol reglement privacy opgesteld.
- Er zijn convenanten opgesteld voor zowel het Zorg Advies Team 4- 12 jaar en het Multi Disciplinair Team 0 – 4 jarigen.
- In het kader van de wettelijke verantwoordelijkheid van gemeenten voor zorgcoördinatie wordt voorzien in regionale procesondersteuning. Dit is gekoppeld aan de Verwijsindex Zorg voor Jeugd¹⁶.

De handelswijze rondom coördinatie van zorg in Papendrecht is daarmee beschreven en vastgelegd. Hoe deze 'losse onderdelen' rondom coördinatie van zorg zich binnen het CJG

Noot 16 Vergadernotitie voor het PFO sociaal op 7 december 2010, p 5.

verhouden en tot elkaar de verschillende verantwoordelijkheden van organisaties en hoe de verbinding eruit moet zien, is niet helder en vraagt om verdere uitwerking aldus de stuurgroep CJG en geïnterviewde LEA-leden.

Norm	Status
De CJG-vorming kent heldere inhoudelijke procesmatige doelen en resultaten. Deze doelen zijn vertaald in geoperationaliseerde en meetbare doelen en prestatie-indicatoren.	<p>Voor de CJG-ontwikkeling zijn vanuit de uitgangspunten acties beschreven met daaraan gekoppeld een verantwoordelijke en een einddatum.</p> <p>Aandachtspunten voor de voortgang van de acties zijn de overdracht van niet-afgeronde acties naar de coördinator CJG van Rivasen onvoldoende zicht op het behalen van beoogde resultaten door het ontbreken van prestatie-indicatoren. Er komen signalen uit het veld dat de uitwerking van de acties onvoldoende houvast biedt voor de uitvoering binnen een operationeel CJG.</p> <p>De handelswijze rondom coördinatie van zorg in Papendrecht is beschreven en vastgelegd middels convenanten.</p> <p>Het is onduidelijk hoe deze verschillende stukken integraal een plek krijgen binnen het CJG.</p>

2.4 Regie

7. Visie op invulling van de gemeentelijke regierol bij CJG-ontwikkeling

In het Uitvoeringsplan Centrum voor Jeugd en Gezin van juni 2011 (p. 1, p. 5) staat beschreven dat de gemeente vanuit haar wettelijke regietaak toeziet op de totstandkoming en de instandhouding van het CJG, waarin wordt gewerkt volgens het principe 'Eén gezin, één plan'. Haar acties bestaan uit het vervaardigen van een projectplan (mei 2011) en het toezien op de uitvoering (permanent).

In de samenvatting van het voorstel aan het college 'Uitvoeringsplan CJG' staat verder beschreven (p. 3) dat *'De gemeente de voortgang van de inrichting van het CJG op zich neemt vanuit haar procesverantwoordelijkheid'*. Per actie worden een of meerdere betrokken partijen verantwoordelijk gemaakt. Afstemming, voortgang en het in beeld houden van het 'totale plaatje' vindt plaats in de stuurgroep CJG (zie ook 2.1, introductie CJG).

In geen van deze documenten is vastgelegd op welke wijze deze afspraak op bestuurlijk, ambtelijk en uitvoerend niveau vorm krijgt.

Zoals benoemd in paragraaf 2.1 heeft de gemeente Papendrecht ervoor gekozen de coördinatie van het CJG neer te leggen bij Rivas. Rivas is een commerciële zorgpartij die de integrale JeugdGezondheidsZorg (iJGZ) uitvoert in Papendrecht en is kernpartner van het CJG. Rivas is door uitvoering van de iJGZ tevens de grootste uitvoerende partij binnen het CJG. De gemeente is zoekende naar haar eigen positie wat betreft haar regiefunctie omdat ze Rivas - de partij met het grootste aanbod - ook de coördinerende taak geeft. Dit brengt het risico's op belangenverstrengeling met zich mee. Belangrijk vraag volgens de gemeente Papendrecht is dan ook hoe ze de kwaliteit en onafhankelijkheid van het aanbod waarborgt.

Uit het interview met de stuurgroep CJG komt verder naar voren dat de afspraken rondom wet- en regelgeving en verantwoordelijkheden nog niet scherp zijn, wat onduidelijkheid geeft op de werkvloer.

Norm	Status
<p>De CJG-ontwikkeling bevat een visie op de invulling van de regierol door de gemeente. Hierbij is expliciet aangegeven op welke wijze de integrale verantwoordelijkheid van de gemeente is georganiseerd. Verder is er sprake van duidelijke afspraken rondom verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden op bestuurlijk, ambtelijk en uitvoerend niveau, ook in relatie tot de inzet van de externe partijen.</p>	<p>Binnen verschillende documenten wordt de visie op de regierol van de gemeente beschreven. Het uitvoeringsplan CJG geeft voorts aan wie waarvoor verantwoordelijk is voor welke acties. In de documenten wordt geen onderscheid gemaakt in bestuurlijk, ambtelijk en uitvoerend niveau. De gemeente is zoekende naar de verhoudingen tussen de gemeentelijke regie en de coördinatietak van Rivas, mede om de kwaliteit en onafhankelijkheid van het aanbod te kunnen blijven bewaken. De stuurgroep CJG geeft aan dat er op de werkvloer onduidelijkheid is rondom verantwoordelijkheden.</p>

8. Acceptatie van de regierol gemeente bij CJG-ontwikkeling

Geaccepteerde gemeentelijke regie

De aandacht die er is geweest voor het proces rondom de CJG-ontwikkeling wordt door het merendeel van de respondenten zowel op gemeentelijk als uitvoerend niveau positief beoordeeld. De stuurgroep CJG heeft als vertegenwoordiging vanuit het veld meegedacht over de CJG-ontwikkeling. Ook heeft de gemeente voor het veld bijeenkomsten georganiseerd rondom (onderdelen) van de CJG-vorming. De CJG-stuurgroepleden geven aan dat gemeente de regierol duidelijk naar zich toe heeft getrokken, het deelnemersveld positief heeft betrokken en dat de visie en uitgangspunten die er nu liggen, breed gedragen worden. Hoewel sommige partijen de regierol aarzelend accepteren volgens de wethouders, heeft het proces van de CJG-ontwikkeling er voor nu in geresulteerd dat op 29 november 2011 alle partijen het convenant CJG ondertekend hebben. Daarbij maakt de projectleider CJG de kanttekening dat het convenant meer als intentieverklaring wordt beschouwd: er wordt in aangegeven dat er samengewerkt zal worden binnen het CJG, maar niet hoe deze samenwerking eruit zal zien. Zoals eerder vermeld in 2.2 zal na opening van het CJG in de praktijk moeten blijken in welke mate partijen de coördinerende taak van Rivas rondom het CJG accepteren.

Wat betreft de regierol van de gemeente na opening van het CJG benoemen de beleidsmedewerkers dat de gemeente de kaders zal blijven schetsen, maar zich niet met de uitvoering zal bezig houden. Dit is een taak van uitvoerende partijen. De gemeente bewaakt het proces, de stuurgroep zal naar verwachting blijven bestaan om te sturen. Wethouders en beleidsmedewerkers verwachten dat de gemeente door de komende wetwijzigingen meer in kan positie kan komen wat betreft de regiefunctie.

Helderheid over verwachtingen van partijen bij CJG-ontwikkeling

Zoals eerder aangegeven in 2.2 is niet voor alle partijen helder wat van hen wordt verwacht binnen het operationele CJG. Het convenant biedt hierin geen uitsluitel.

De gemeente Papendrecht heeft de acties uit het Uitvoeringsplan CJG inmiddels omgezet naar een subsidieaanvraag richting Rivas voor de coördinatiefunctie. In deze subsidieaanvraag staan de negen uitgangspunten uitgewerkt in doelen, kernfuncties/activiteiten, prestatie-eenheden en financieel kader. Met prestatie-eenheid wordt bedoeld de eenheid waaraan de prestaties afgemeten gaan worden. Bijvoorbeeld bereik doelgroep, aantal verwijzingen en klanttevredenheid. Deze prestatie-eenheden zijn niet overal aangegeven en zijn niet altijd concreet. Het financieel kader is zeer beperkt ingevuld.

Met uitzondering van deze coördinatietaak van Rivas, zijn verder nog geen prestatieafspraken gemaakt met organisaties die betrokken zijn bij het CJG. Volgens de geïnterviewde CJG-stuurgroepleden is het de taak van de gemeente om ook met de andere partijen goede prestatieafspraken te maken. Wat financieren we als gemeente en wat willen we ervoor terug? Verder geven deze stuurgroepleden aan dat partijen vanaf de opening in eerste instantie op de oude manier werken, met bestaande processen en systemen zoals beschreven in de Kadernota Onderwijs, Zorg voor Jeugd, Wet op de jeugdzorg en privacyprotocollen. Deze bieden een basis voor het werken binnen het CJG, maar de kracht en uitdaging van het CJG moet juist zijn een slag te maken naar integraal werken. Hoe de 'losse onderdelen' zich tot elkaar verhouden en tot de verschillende verantwoordelijkheden van organisaties én hoe de verbinding eruit moet zien, is nog onduidelijk en vraagt om verdere uitwerking.

Een belemmerende factor bij het maken van afspraken met uitvoerende partijen is de onduidelijkheid rondom wet- en regelgeving en verantwoordelijkheden in het licht van onder meer de decentralisatie van de jeugdzorg en Passend Onderwijs. De informatie vanuit het Rijk hierover laat vooralsnog op zich wachten.

Partijen voldoen aan de verwachtingen rondom CJG-ontwikkeling

Partijen zijn betrokken bij de CJG-ontwikkeling en hebben het convenant ondertekend. Maar volgens beleidsmedewerkers en wethouders zijn posities nog niet vergeven: in het hele spectrum van jeugd(zorg) en onderwijs is iedereen zich aan het profileren en wil een rol spelen. Het is daarbij niet aan één lokale gemeente om daarin een keuze te maken, daar zit ook een regionale component in. Dit maakt de keuzes voor de concretisering van de samenwerking binnen het CJG spannend. Het grootste deel van de bevroegde partijen maakt zich hierover zorgen. Er is veel behoefte aan duidelijkheid.

Wat betreft de samenwerkingspartners binnen het CJG zijn in de interviews de volgende opmerkingen gemaakt:

- De uitvoering van de Jeugdgezondheidszorg is spannend. Zoals vermeld in 2.1 zal deze vanaf 1 januari 2012 volledig uitgevoerd worden door Rivas. De GGD (voorheen 0-4 jaar) en Rivas brengen hun team samen en varen vanaf dat moment onder de vlag van Rivas. Uitvoerende medewerkers van GGD en Rivas kennen elkaar al vrij lang en willen samenwerken. Op strategisch niveau opereert men voorzichtiger: daar spelen de organisatiebelangen een rol.
- Het primair onderwijs (PO) en het voortgezet onderwijs (VO) zijn straks de belangrijkste partners van het CJG, onder meer vanwege de zorgstructuren die zij zelf hebben en de wettelijke eisen die worden gesteld aan de samenwerking tussen CJG en onderwijs. De PO-scholen hebben aangegeven graag samen te werken met het CJG. Er is daarbij discussie over de relatie tussen de zorgstructuren van scholen en de gemeente en de rol die het CJG daarin heeft. Onderwijs en gemeente zijn in het proces hierover afspraken te maken, maar deze zijn nog niet definitief. Deze moeten nog verder uitgewerkt worden en worden vastgelegd in de Kadernota Onderwijs. Het VO ziet volgens de bevroegde LEA-respondent vooralsnog geen meerwaarde in het CJG aangezien het VO op regionaal niveau zelf diverse activiteiten en afspraken heeft gemaakt rondom zorg in en om de school. Binnen het VO leeft het beeld dat afspraken met het regionale samenwerkingsverband daarin leidend zijn. De gemeente heeft dit daarom als aandachtspunt meegenomen in de Kadernota Onderwijs.
- Bureau Jeugdzorg heeft een aantal wettelijke verantwoordelijkheden, deze zijn helder. Vanwege de vooralsnog onduidelijke positie van BIZ na decentralisatie van de jeugdzorg is BIZ ook nog zoekend naar haar rol in de samenwerking.

Norm	Status
Er is een geaccepteerde regie wat betreft de CJG-vorming.	<p>Het proces rondom de CJG-vorming is tot op heden positief verlopen. Het convenant CJG is op 29 november 2011 door alle betrokken partijen ondertekend.</p> <p>Partijen hebben echter onvoldoende zicht op wat concreet van hen wordt verwacht binnen een operationeel CJG. Het convenant geeft hierover geen uitsluitel.</p> <p>Hoewel de meeste uitvoeringsorganisaties open staan voor samenwerking, moeten er nog keuzes gemaakt worden waarbij ook rekening gehouden moet worden met een regionale component. Hierover maakt het merendeel van de bevroegde uitvoeringsorganisaties zich zorgen.</p>

2.5 Toekomstbestendig

De komende vier jaar zullen vooral in het teken staan van de transitie naar integrale jeugdzorg. De verschillende vormen van zorg worden conform het huidige regeerakkoord ondergebracht in één financieringssysteem en bij één bestuurslaag – de gemeente. Het gaat daarbij om huidige provinciale jeugdzorg, gesloten jeugdzorg, jeugdreclassering, jeugdbescherming, jeugdGGZ en jeugdLVB. Gemeenten worden dus verantwoordelijk voor alle zorg rondom kinderen/jongeren en hun ouders – preventie, vroeghulp en gespecialiseerde jeugdzorg.

Volgens het huidige regeerakkoord zullen de Centra voor Jeugd en Gezin bij de decentralisatie van de jeugdzorg gaan dienen als front office voor alle jeugdzorg van de gemeenten. Dit vraagt om een duidelijke visie van de gemeente, met doelstellingen en afspraken over hoe zij de taken en rollen van het CJG in de toekomst ziet.

9. De gemeente Papendrecht houdt met de CJG-ontwikkeling rekening met toekomstige ontwikkelingen en bijbehorende eisen

CJG op koers

In de Startnotitie CJG staat aangegeven dat de gemeente Papendrecht uiterlijk 31 december 2011 een operationeel CJG heeft. De datum is tevens een deadline vanuit het Rijk. Indien een gemeente vóór 1 januari 2012 geen operationeel CJG heeft, zal de gemeente deel van de doeluitkering moeten terugbetalen. Dit heeft in Papendrecht geresulteerd in een sterke focus op het tijdig starten van het CJG. Op 29 november 2011 is in Papendrecht een CJG geopend dat voldoet aan de basisvoorwaarden gesteld door het Rijk. Alle betrokken partijen hebben het convenant ondertekend waarbij zij de intentie uitspreken te gaan samenwerken. De CJG-vorming in Papendrecht is daarmee op koers.

Norm	Status
De CJG-ontwikkeling is op koers.	<p>Op 29 november 2011 is een CJG geopend dat voldoet aan het landelijk basismodel van het Rijk.</p> <p>Alle betrokken partijen hebben het convenant ondertekend.</p>

Helderheid over wat het CJG dient op te leveren

In de Nota van uitgangspunten CJG staan 19 uitgangspunten beschreven waaraan het CJG dient te voldoen. Daarbij is rekening gehouden met de wettelijke taken en eisen (basismodel) en met de 'couleur locale' op basis van de risicoanalyse en onderzoeken naar behoeften van jeugdigen en ouders.

Eén van de uitgangspunten behelst dat 'Het te realiseren CJG dient bij te dragen aan het gunstige opvoed- en opgroei-klimaat zodat de situatie in Papendrecht ten minste gelijk blijft en waar mogelijk verbetert.'. Om dit te kunnen meten zal een 0-meting worden gedaan door indicatoren te benoemen. Vervolgens zal 2-jaarlijks de situatie gemeten worden. De indicatoren hiervoor zijn grofweg benoemd, deze moeten nog verder uitgewerkt worden. In Uitvoeringsnota CJG (p. 9) staat verder benoemd dat de gemeente een benchmark wil uitvoeren om te kijken hoe het CJG functioneert in relatie tot andere CJG's in het land.

In de Uitvoeringsnota CJG staat verder benoemd (p. 2) dat de meerwaarde van het CJG in Papendrecht ligt in het bundelen van activiteiten op jeugdgezondheidszorg waardoor de doelgroep sneller en beter bediend kan worden.

In de interviews hebben respondenten hun ideeën gegeven over wat de samenwerking in het CJG volgens hen dient op te leveren. Het CJG biedt volgens de respondenten een servicecentrum voor de jeugd waar alle disciplines verbonden worden. Jeugdigen en ouders met vragen/problemen komen snel op de juiste plek en instellingen weten elkaar snel te vinden. Eén kind, één plan, korte lijnen, efficiëntere en effectievere zorg, met 24-uur per dag een frontoffice middels de website. Een goed georganiseerde plek met opschalingsmogelijkheden waar partijen naar toe kunnen als ze het niet lukt zelf problemen op te lossen. Het CJG is daarmee voor deze partijen een 'ontzorginstelling'. Het CJG is nadrukkelijk geen nieuwe organisatie, maar een concept dat ervoor zorgt dat zaken rondom zorg voor jeugdigen en gezinnen herkenbaar bij elkaar worden gebracht voor de burger. Dit vraagt meer dan een bordje CJG op de deur schroeven. De structuren en werkwijzen die eronder liggen moeten goed zijn. De coördinator bewaakt dit proces en kan partijen ter verantwoording roepen.

Uit de documentatie en interviews komen daarmee heldere verwachtingen naar voren.

Wat betreft het realiseren van deze verwachtingen geven de wethouders aan dat het de visie is van de gemeente Papendrecht om te beginnen met het CJG en ruimte te geven aan wat gaat komen. In eerste instantie zal er overlap zijn binnen het CJG, maar gaande weg zal zich dit uitkristalliseren. De uiteindelijke uitwerking van taken en rollen in het CJG verdienen nog aandacht volgens de wethouders, deze liggen nog behoorlijk open.

De projectleider CJG geeft aan dat het CJG nu nog niet brengt wat men verwacht. Reden hiervoor zijn de nog in ontwikkeling zijnde lokale en regionale zorgstructuren. De opening van het CJG is wel een belangrijke pijlpaal vanaf waar partijen weer verder kunnen. Voor uitvoerende partijen is de samenwerking in relatie tot het CJG vooralsnog een theoretisch beeld. Hoe dit in de praktijk vorm krijgt, is nog niet scherp. Het is volgens het merendeel van de respondenten dan ook nu nog niet te zeggen of het CJG gaat voldoen aan de verwachtingen die er zijn van het CJG.

Norm	Status
Het is voldoende duidelijk wat de samenwerking in het CJG dient op te leveren.	In documentatie staat beschreven wat van het CJG verwacht wordt. Respondenten spreken tevens duidelijk verwachtingen aan over de samenwerking in het CJG. De wijze waarop samenwerking nu is uitgewerkt binnen het CJG biedt onvoldoende zicht of de verwachtingen ook waargemaakt kunnen worden en het CJG voldoende rendement zal hebben. Er zal een vervolgslag gemaakt dienen te worden in de CJG-ontwikkeling om de meerwaarde van het CJG te kunnen waarmaken.

Realistische visie op de positie van het CJG na decentralisatie jeugdzorg

Volgens het huidige regeerakkoord zullen de Centra voor Jeugd en Gezin bij de decentralisatie van de jeugdzorg gaan dienen als front office voor alle jeugdzorg van de gemeenten. Dit vraagt om een duidelijke visie van de gemeente, met doelstellingen en afspraken over hoe zij de taken en rollen van het CJG in de toekomst ziet.

In Nota van uitgangspunten CJG van Papendrecht staat beschreven dát de nieuwe taken van de jeugdzorg eraan komen, nog niet hoe de gemeente Papendrecht hiermee wil omgaan. In het Uitvoeringsplan Centrum voor Jeugd en Gezin Papendrecht staat benoemd dat de informatie uit het concept bestuursakkoord Rijk-Ipo-VNG-Unie van Waterschappen voorsnog te weinig aanknopingspunten biedt om al concrete acties in het uitvoeringsplan op te nemen.

In Stand van zaken regionale opgaven projectgroep Jeugd staat beschreven dat vanuit de Drechtsteden eind 2011 een stuk klaar zal zijn over de wijze waarop het CJG een front-officefunctie kan vervullen. Daarbij is aandacht voor de aansluiting van het CJG op de lokale en regionale onderwijsstructuren (o.a. vanuit het onderwijs), het Veiligheidshuis en het gebruik van de verwijzingsindex Zorg voor Jeugd. Of deze notitie rondom de positie van het CJG na decentralisatie eind 2011 gereed is, hangt af van de informatievoorziening vanuit het Rijk, aldus de wethouder.

Op Drechtsteden niveau staat beschreven dat de voorbereiding van de decentralisatie jeugdzorg zou moeten plaatsvinden in Drechtstedenverband en dat het niet voor de hand ligt dit op lokaal niveau op te pakken¹⁷. Op regionaal niveau houdt men zich momenteel ook bezig met de decentralisatie van de jeugdzorg¹⁸. Zo worden onder meer afspraken gemaakt over het regionaal aansturen van zorginstellingen, waarbij ruimte blijft voor lokaal maatwerk.

Uit het interview met de wethouders blijkt dat zij het eens zijn met het oppakken van de decentralisatie op regionaal niveau waarna verdere uitwerking in de gemeenten plaatsvindt. De gemeente Papendrecht neemt daarmee in de decentralisatie van de jeugdzorg een afwachende en Drechtsteden volgende houding aan.

De decentralisatie van de Jeugdzorg zal de verdere invulling van het Centrum Jeugd en Gezin in Papendrecht beïnvloeden. De stuurgroep CJG vormt hiervoor het overlegplatform voor de Papendrechtse uitwerking van deze stelselwijziging. Leden van de stuurgroep CJG geven aan dat de positie van het CJG na decentralisatie onvoldoende aan bod is geweest in de stuurgroep vergaderingen om daar zicht op te hebben. Een van de leden geeft aan dat het onderwerp ook op regionaal niveau weinig zichtbaar is.

De CJG-coördinatietaak van Rivas kan door de decentralisatie op korte termijn wijzigen.

Norm	Status
Er is een realistische visie op de taken en positie van het CJG na decentralisatie van de jeugdzorg.	De (regionale) visie op de positie van het CJG na decentralisatie is nog niet gereed en het onderwerp komt lokaal beperkt aan bod. Voor de definitieve invulling van deze visie zijn de Drechtsteden en de gemeente Papendrecht afhankelijk van de informatie vanuit het Rijk.

2.6 Transparant

10. De gemeenteraad is op de hoogte en betrokken bij de CJG-vorming

Noot 17 Vergadernotitie voor het PFO sociaal op 7 december 2010, p 5.

Noot 18 Stand van zaken regionale opgave projectgroep Jeugd, 26 september 2011, p. 6.

De gemeenteraad geeft in het interview aan dat zij wat betreft de CJG-ontwikkeling sterk gefocust zijn op het tijdig starten van het CJG vanwege de boete voor te laat starten (zie 2.4.1). De gemeenteraad heeft verder als opdracht meegegeven dat de activiteiten binnen het CJG duurzaam ingericht moeten worden, ook voor het geval financiële middelen mochten wegvallen. De gemeenteraadsleden zijn geïnformeerd over de CJG-ontwikkeling via een Startnotitie, een Nota van uitgangspunten en een Uitvoeringsplan. De gemeenteraadsleden waren niet uitgenodigd bij de startconferentie CJG vorig jaar, maar hebben informatiebrieven ontvangen. De gemeenteraadsleden zijn verder uitgenodigd voor de opening op 29 november 2011 en ze ontvangen het jaarplan 2012 met daarin een overzicht van activiteiten die dat jaar plaatsvinden binnen het CJG.

Gemeenteraadsleden geven aan voldoende te worden geïnformeerd over het jeugdbeleid in het algemeen. Twee van de zeven gemeenteraadsleden uiten expliciet hun tevredenheid over de wijze waarop zij zijn betrokken bij de CJG-vorming. Door de opeenvolging van documenten die zij hebben ontvangen, zijn zij stapsgewijs betrokken. Op deze wijze bleef weinig onduidelijk en wisten de gemeenteraadsleden wat ze kon verwachten bij de vervolgnota's. Overige gemeenteraadsleden hebben geen signalen gegeven dat zij het hiermee niet eens zijn.

Norm	Status
De gemeenteraad is op de hoogte en betrokken bij de CJG-ontwikkeling.	De gemeenteraad lijkt unaniem in tevredenheid over informatievoorziening en betrokkenheid bij de CJG-vorming.

11. De gemeenteraad heeft kunnen sturen op de CJG-ontwikkeling

De gemeenteraadsleden hebben geen specifieke uitspraken gedaan over sturen op de CJG-ontwikkeling. Uit het interview met de gemeenteraad in zijn algemeenheid blijkt dat de gemeenteraadsleden van mening zijn dat ze door de wijze waarop stukken worden aangeboden, voldoende kunnen sturen.

Norm	Status
De gemeenteraad heeft voldoende kunnen sturen op de CJG-vorming.	De gemeenteraad heeft uitspraken gedaan over sturing op het algemeen jeugdbeleid, maar niet expliciet rondom de CJG-vorming.

12. Afstemming CJG-ontwikkeling op bestuurlijk, ambtelijk niveau en met externe uitvoerende partijen

- De Nota van uitgangspunten CJG alsmede het Uitvoeringsplan zijn door het college behandeld. Over de voortgang van de CJG-ontwikkeling is verder met het college van Parendrecht gecommuniceerd middels zowel een boven- als onderlegger bij besprekingen rondom de subsidie. De betrokken wethouder is een aantal keren door beleidsmedewerkers bijgepraat, hiervan zijn geen verslagen beschikbaar.
- Het Uitvoeringsplan CJG is daarnaast gebruikt als checklist voor de projectleider en het ambtelijk overleg. De beleidsmedewerkers benoemen verder dat er rond de CJG-vorming telkens gesprekken zijn gevoerd over voldoende aansluiting bij de Kadernota Jeugd 2010 – 2014.
- Om uitvoerende partijen te betrekken zijn bij de CJG-ontwikkeling zijn een startbijeenkomst georganiseerd, zijn onderzoeken gedaan en is een Stuurgroep CJG ingesteld. Middels deze stuurgroep zijn uitvoerende partijen periodiek betrokken bij de CJG-

ontwikkeling.

- Voor de Stuurgroep CJG was het Uitvoeringsplan de sturingsagenda, waarbij de Nota van uitgangspunten het kader bood.

Norm	Status
De gemeente stemt de CJG-ontwikkeling periodiek af op zowel bestuurlijk en ambtelijk niveau, alsmede met externe partijen.	Op alle niveaus is sprake van afstemming vanuit de gemeente.

3 Conclusies en aanbevelingen

3.1 Inleiding

De conclusies in dit hoofdstuk zijn gebaseerd op toetsing van het normenkader in de Nota van Bevindingen en richten zich op het beantwoorden van de hoofdvraag en vervolgens de deelvragen van het onderzoek. De hoofdvraag van het onderzoek luidde:

'Breng in beeld in hoeverre er voor de jeugd in Papendrecht sprake is van een doelmatig en doeltreffend beleid, dat toekomstbestendig is en erop gericht is dat Papendrecht een gemeente is waar het ook voor de jeugd goed wonen, werken en leven is. Ligt de CJG-vorming in Papendrecht op koers en draagt het CJG als middel bij aan opvoed- en opgroei-ondersteuning voor ouders en kinderen van 0 – 23 jaar en aan de coördinatie van zorg?'

Bij de beantwoording van de onderzoeksvraag diende in ieder geval aandacht te worden besteed aan de volgende vragen:

- 1 Welke aspecten spelen er in de gemeente rond jeugd en jeugdbeleid?
- 2 Wat moet een CJG opleveren en wat gaat de gemeente daarvoor doen?
- 3 Wat kost het CJG en hoe is de financiering geregeld?
- 4 Wie werken er samen in het CJG?
- 5 Wat levert de samenwerking in het CJG op?

3.2 Conclusies

Beantwoording hoofdvraag

De hoofdvraag is wat betreft het deel algemeen jeugdbeleid niet eenduidig te beantwoorden. Hiervoor zijn de volgende verklaringen voor te benoemen:

- Het jeugdbeleid in de gemeente Papendrecht is inhoudelijk en organisatorisch veelvormig. Niet op alle onderdelen wordt in dezelfde mate aan de gestelde normen voldaan. Bovendien is er weinig zicht op relatie tussen gestelde doelen binnen (onderdelen van) het jeugdbeleid en uiteindelijk het effect op het jeugdbeleid. Op een aantal punten heeft de gemeente Papendrecht al een aantal zaken opgepakt om dit te verbeteren. Zo is op verzoek van de gemeenteraad de Kadernota jeugd 2010 – 2014 opgesteld die een aanzet geeft tot integraal jeugdbeleid. De behoeften van ouders en jeugdigen worden meegenomen bij beleidsontwikkeling en in diverse notities zijn stappen gezet om heldere en meetbare doelen en prestatie-indicatoren te benoemen.
- In de Nota van uitgangspunten CJG wordt op basis van een risicoanalyse gesteld dat het algemene beeld is dat het met de jeugd in Papendrecht relatief goed gaat. Of dit een gevolg is van goed jeugdbeleid is echter niet te bepalen aangezien de koppeling tussen deze inventarisatie en het jeugdbeleid niet eenduidig is vast te stellen.

Op basis van de resultaten van het onderzoek naar het jeugdbeleid in Papendrecht kan wel worden geconcludeerd dat de gemeenteraad en het college van Papendrecht veel belang hechten aan het jeugdbeleid, dat er veel aandacht is voor het jeugdbeleid en dat er veel gebeurt wat betreft jeugdbeleid.

De hoofdvraag is wat betreft het deel CJG-vorming ook niet eenduidig te beantwoorden. Hiervoor worden de volgende redenen benoemd:

- Wat betreft de CJG-vorming heeft de gemeente tevens een aantal goede stappen gezet. Het proces rondom de CJG-vorming is goed vormgegeven en partijen – waaronder de

gemeenteraad – voelen zich betrokken. Op 29 november 2011 is een CJG geopend dat voldoet aan de wettelijke eisen. Wat dat betreft ligt het CJG op koers.

- De bijdrage van het CJG aan de opvoed- en opgroeiondersteuning voor ouders en kinderen van 0 - 23 jaar en de coördinatie van zorg is op dit moment echter voornamelijk een theoretisch verhaal. In de praktijk zal moeten uitwijzen of het CJG daadwerkelijk deze bijdrage kan leveren. Belangrijkste aandachtspunt daarbij is dat uitvoerende partijen nog geen concreet beeld hebben van wat van hen wordt verwacht in relatie tot het integraal werken vanuit het CJG en hoe taken en verantwoordelijkheden zijn geregeld. Zij kunnen daardoor ook niet inschatten of het CJG aan de verwachtingen gaat voldoen. Op basis van de onderzoeksresultaten kan tevens worden geconcludeerd dat een vervolgslog noodzakelijk is in het verder operationaliseren van het CJG. Mede in relatie tot de decentralisatie van de jeugdzorg en de ontwikkelingen binnen het Passend Onderwijs – kan dit een proces zijn dat spanning met zich meebrengt.
- In welke mate het CJG bijdraagt aan de coördinatie van zorg is niet vast te stellen. De werkwijzen rondom coördinatie van zorg is in Papendrecht in diverse stukken beschreven en vastgelegd in convenanten. Hoe deze 'losse onderdelen' zich binnen het CJG verhouden tot elkaar en de verschillende verantwoordelijkheden van organisaties en hoe de verbinding eruit moet zien, is nog niet helder en vraagt om verdere uitwerking.

Beantwoording deelvragen

1 *Welke aspecten spelen er in de gemeente rond jeugd en jeugdbeleid?*

Het Papendrechtse jeugdbeleid bestaat volgens de Kadernota Jeugd 2010-2014 uit dertien gemeentelijke taken¹⁹. Tevens worden zes thema's²⁰ genoemd waaruit het jeugdbeleid bestaat. De Kadernota Jeugd 2010-2014 – in februari 2010 door de gemeenteraad vastgesteld – is het belangrijkste verbindende document voor het Papendrechtse jeugdbeleid. Daarnaast bestaat een flink aantal andere nota's en uitvoeringsprogramma's waarin onderdelen van het jeugdbeleid zijn uitgewerkt. Op basis van de beschikbare informatie wordt geconcludeerd dat het jeugdbeleid in de gemeente Papendrecht inhoudelijk en organisatorisch veelvormig is.

2 *In welke mate is het Papendrechtse jeugdbeleid en in het bijzonder de CJG-ontwikkeling doelmatig, doeltreffend, toekomstbestendig en transparant en voert de gemeente hierover de regie?*

Doelmatigheid

Voor de toetsing van doelmatigheid zijn verschillende aspecten van het jeugdbeleid en de CJG-ontwikkeling beoordeeld. Dat levert de volgende conclusies op:

- 1 In de Kadernota Jeugd 2010 – 2014 wordt het **jeugdbeleid** integraal gepresenteerd. Van een consistente verdere uitwerking in onderliggende nota's en uitvoeringsplannen is nog onvoldoende sprake.

Noot 19 Dertien taken: Ondersteunen ouders en jongeren met informatie en begeleiding; Monitoren van de ontwikkeling en gezondheid van het kind; Zorgen voor veilige plekken om samen te komen / organiseren ontmoetingen; Uitdagen tot sport en spel / bevorderen gezonde leefstijl; Bijdragen aan de sociale en culturele ontwikkeling van de jeugd; Verzamelen van signalen van bedreigende situaties en het coördineren van een gezamenlijke aanpak hiervan / Bieden korte ambulante begeleiding; Signaleren en bestrijden van taalontwikkelingsachterstanden; Handhaven leerplicht vanaf 5 jaar; Bijdragen aan een doorgaande leerlijn; Zorgdragen voor voldoende huisvestingsmogelijkheden voor onderwijs, kinderopvang, sportverenigingen en jongerenwerk; zorgen voor voldoende passende en betaalbare woonruimte; Organiseren van buitenschoolse activiteiten; Begeleiden van jongeren richting werk / Aanbieden 2e kans onderwijs.

Noot 20 Zes thema's: Opvang, educatie en werk; Ontwikkelen, opvoeden en beschermen; Gezondheid; Vrije tijd; Huisvesting; Jeugd en Veiligheid.

- 2 De relatie tussen doelen in het **jeugdbeleid** en de inzet om deze te bereiken worden in beperkte mate duidelijk gemaakt. Hetzelfde geldt voor de **CJG-ontwikkeling**.
- 3 Voor zowel het **jeugdbeleid** als de **CJG-ontwikkeling** is niet goed te bepalen of binnen een afgewogen inzet plaatsvindt van instrumenten en benodigde capaciteit.
- 4 In de bestudeerde stukken is melding gemaakt van betrokkenheid van jeugdigen en/of andere belanghebbenden. Daarmee voldoen zowel het **jeugdbeleid** als de **CJG-ontwikkeling** aan de gestelde norm.
- 5 In zowel het **jeugdbeleid** als bij de **CJG-ontwikkeling** is gebruik gemaakt van risico-inventarisaties. Ook wat dat betreft voldoen het **jeugdbeleid** en de **CJG-ontwikkeling** aan de norm.
- 6 De kosten van het **CJG** zijn beschreven voor 2010 en 2011. Een begroting voor 2012 is nog niet beschikbaar.

Doeltreffendheid

Over doeltreffendheid zijn de volgende conclusies getrokken:

- 7 De inhoudelijke en procesmatige doelen zijn voor zowel het **jeugdbeleid** als de **CJG-ontwikkeling** over het algemeen helder.
- 8 De doelen worden ook geoperationaliseerd, maar in veel gevallen nog niet SMART waardoor resultaten beperkt meetbaar zijn.
- 9 Op dit moment is het, mede daarom, nog onvoldoende inzichtelijk of de gemeente haar doelen voor het **jeugdbeleid** en **CJG-ontwikkeling** realiseert. Hierdoor is dit ook voor de gemeenteraad moeilijk vast te stellen.
- 10 De handswijze rondom coördinatie van zorg in Papendrecht is voldoende beschreven.
- 11 Deze handswijze maakt nog onvoldoende integraal deel uit van het operationele CJG.

Regierol

- 12 Ten aanzien van de regierol van de gemeente wordt zowel voor het **jeugdbeleid** als de **CJG-ontwikkeling** geconcludeerd dat de regierol weliswaar beschreven staat, maar dat afspraken rondom bevoegdheden en taakverdeling onvoldoende zijn vastgelegd.
- 13 Zeker wat het **CJG** betreft is het noodzakelijk dat de gemeente expliciteert hoe zij haar regierol ziet. Er wordt geconstateerd dat het CJG in Papendrecht geen zelfstandige entiteit heeft, maar bestaat uit een door de gemeente gefinancierd gebouw en een back-office van samenwerkende partijen. Aangezien de gemeente voornemens is de coördinatie van het CJG in handen te leggen van de partij met het grootste aanbod binnen het CJG – namelijk commerciële zorgpartij Rivas -, loopt de gemeente het risico op belangenverstremming. Rivas krijgt immers een dubbelrol: die van uitvoerder en coördinator. Bovendien wordt Rivas toezichthouder op haar eigen uitvoeringspraktijken. Uit het oogpunt van onafhankelijkheid en geloofwaardigheid is dit een risicovolle situatie.
- 14 Uitvoerende partijen zijn voldoende tevreden over de regierol van de gemeente in het proces van de **CJG-ontwikkeling**.
- 15 Uitvoerende partijen hebben onvoldoende zicht op wat concreet van hen wordt verwacht binnen een operationeel **CJG**. Het convenant en het Uitvoeringsplan CJG geven hierover geen uitsluitend. Uitvoerende partijen staan positief tegenover verdere samenwerking, maar zullen afhankelijk van de verdere invulling van het operationele CJG de regierol van de gemeente en coördinerende taak van Rivas accepteren.

Toekomstbestendig

De toekomstbestendigheid van het **jeugdbeleid** blijkt uit een meerjarenvisie en het rekening houden met landelijke ontwikkelingen. Hieraan is voldaan.

Voor de toekomstbestendigheid van het **CJG** in Papendrecht is gekeken of de CJG-ontwikkeling op koers is, of er voldoende helderheid is wat het CJG dient op te leveren en of de gemeente Papendrecht een realistische visie heeft op de positie van het CJG na decentralisatie jeugdzorg. Op basis hiervan wordt het volgende geconcludeerd:

- 16 Het CJG in Papendrecht is op 29 november 2011 geopend. Dit CJG bestaat uit een fysiek inlooppunt en een achterliggend netwerk van kernpartners. Deze kernpartners hebben een convenant tot samenwerking getekend. Hiermee voldoet het CJG in Papendrecht aan de landelijke eisen.
- 17 De wijze waarop de samenwerking binnen het operationele CJG is uitgewerkt biedt zowel gemeente als uitvoerende partijen onvoldoende duidelijkheid of het CJG aan de geformuleerde uitgangspunten en verwachtingen kan voldoen.
- 18 De decentralisatie van de jeugdzorg vraagt om een duidelijke visie van gemeente, onder meer over hoe zij de taken en rollen van het CJG in de toekomst ziet. De gemeente Papendrecht kiest daarbij voor een afwachtende en volgende positie richting de regionale ontwikkeling. Deze (regionale) visie op de positie van het CJG na decentralisatie is nog niet gereed.

Transparantie

Ten slotte is de transparantie op verschillende aspecten beoordeeld: de helderheid van beleidskaders, de informatievoorziening, betrokkenheid en sturingsmogelijkheden van de gemeenteraad en de afstemming van het beleid met alle betrokken partijen. Het Papendrechts **jeugdbeleid** krijgt op dit aspect een voldoende, waarbij er op een aantal punten kritisch gekeken moet worden naar verbetering:

- 19 Het is voor de gemeenteraad niet altijd duidelijk hoe onderdelen van het jeugdbeleid zich verhouden tot het integrale jeugdbeleid, waardoor het overzicht soms ontbreekt en beslissingen die de gemeenteraad moet nemen niet altijd ingebed zijn in een kader.
- 20 Het grotendeels ontbreken van evaluatiegegevens van activiteiten binnen het jeugdbeleid zorgt ervoor dat de gemeenteraad in haar sturingsmogelijkheden beperkt wordt.

3 *Wat moet een CJG opleveren en wat gaat de gemeente daarvoor doen?*

O

Op basis van de documentenanalyse en de interviews wordt geconcludeerd dat het CJG in Papendrecht activiteiten dient te bundelen wat betreft opvoeden en opgroeien waardoor de jeugdigen, ouders en professionals sneller en beter bediend kunnen worden en het opvoeden en opgroei-klimaat in Papendrecht ten minste gelijk blijft en waar mogelijk verbetert.

De gemeente heeft gefocust op tijdige opening van het CJG en er bewust voor gekozen om in eerste instantie een fysieke locatie te openen en een basale structuur van het CJG op te zetten. De organisatie van het CJG en de doorvertaling van bestaande werkwijzen en structuren naar integraal werken vanuit het CJG dient nog uitgewerkt te worden. Deze taak ligt bij de toekomstige coördinator CJG van Rivas. De gemeente zal hiervoor naar eigen zeggen de kaders blijven schetsen en het proces bewaken, maar zal zich niet met de uitvoering bezig houden. Dit ziet zij als een taak van uitvoerende partijen.

Hoe deze gemeentelijke regierol er concreet uit gaat zien, ook in relatie tot de decentralisatie van de jeugdzorg en de ontwikkelingen rond Passend Onderwijs, is nog onvoldoende uitgewerkt.

Om uiteindelijk te kunnen bepalen of het opvoed- en opgroei-klimaat in Papendrecht daadwerkelijk gelijk blijft of verbetert, zal de gemeente een 0-meting uitvoeren die 2-jaarlijks zal worden herhaald. De gemeente wil daarnaast een benchmark uitvoeren om te kijken hoe het CJG functioneert in relatie tot andere CJG's in het land.

4 *Wat kost het CJG en hoe is de financiering geregeld?*

Op basis van de beschreven uitgaven aan het CJG in 2010 en 2011 kan men concluderen dat het CJG in 2010 € 271.917,- en in 2011 € 200.635,- heeft gekost. Hieronder vallen:

- schoolmaatschappelijk werk basisonderwijs/voortgezet onderwijs
- jeugd preventie team

- coördinatie signaleringsnetwerken
- JGZ (jeugd gezondheidszorg) Maatwerkdeel
- zorgstructuren onderwijs
- subsidiëring jeugdbeleid

Voor 2010 zijn binnen deze middelen ook een startbijeenkomst georganiseerd en is ambtelijke capaciteit ingezet.

Een begroting voor 2012 is nog niet vastgesteld. Voor het grootste gedeelte zal het CJG bestaan uit bestaande activiteiten die vanuit bijhorende bestaande financiële middelen gebundeld worden gefinancierd. Voor de coördinatietak dient Rivas een subsidieverzoek in. Het is straks een taak van de coördinator CJG van Rivas om inzichtelijk te gaan maken wat de daadwerkelijke kosten zijn van het CJG.

De financiering van het CJG is als volgt geregeld: de gemeente Papendrecht ontving tot eind 2011 een Brede Doeluitkering CJG. Geld dat per 1 januari 2012 niet is uitgegeven, moet bij de verantwoording van de doeluitkering worden terugbetaald.

Per 2012 houdt de doeluitkering op te bestaan en heeft het Rijk toegezegd een bedrag ter hoogte van de doeluitkering 2011 ongeoormerkt aan het gemeentefonds toe te voegen. Dit biedt de mogelijkheid aanbod ook na 2012 te bestendigen.

De gemeente Papendrecht heeft tot dusver een inhoudelijke verantwoording verstuurd aan het ministerie van VWS betreffende de inzet van de BDU. De afrekening van de financiële inzet volgt in 2012.

5 *Wie werken er samen in het CJG?*

De kernpartners binnen het CJG zijn de Jeugdgezondheidszorg 0 -19 jaar (Rivas), het primair en voortgezet onderwijs, Bureau Jeugdzorg, de gemeente en (naar verwachting) tot 1 april 2012 de GGD Zuid-Holland-Zuid. Daarmee voldoet het CJG aan de wettelijke eisen rondom samenwerkingspartners.

6 *Wat levert de samenwerking in het CJG op?*

Er wordt geconcludeerd dat het proces rondom de CJG-vorming tot nu toe positief is verlopen. De gemeenteraad is tevreden over het proces en er is een CJG geopend dat voldoet aan het landelijk basismodel van het Rijk. De kernpartners hebben het convenant CJG ondertekend. Dit zijn belangrijke stappen in de CJG-ontwikkeling, conform de wensen van de gemeente en de gemeenteraad. Er wordt verder vastgesteld dat al op veel onderdelen rondom de CJG-ontwikkeling acties in gang zijn gezet.

Tevens wordt op basis van de onderzoeksresultaten geconcludeerd dat een vervolgslag in de CJG-ontwikkeling noodzakelijk om de meerwaarde van het CJG in Papendrecht te kunnen waarmaken. Daarbij zijn de volgende aandachtspunten van belang:

- Het is voor uitvoerende partijen nog niet voldoende uitgewerkt wat van hen wordt verwacht binnen een integraal werkend CJG. Het convenant en de beschreven acties in het Uitvoeringsplan CJG geven hierover geen uitsluitel.
- Het merendeel van de in het Uitvoeringsplan beschreven acties hebben nog niet tot het benoemde resultaat heeft geleid. Het grootste deel van deze activiteiten is al wel in gang gezet en zal worden overgenomen door de toekomstige coördinator CJG van Rivas. Deze 'knip', is echter een risico voor de verdere uitvoering doordat partijen nog geen concreet beeld hebben van deze coördinatiefunctie en het nog een vraag is in welke mate partijen de coördinerende rol van Rivas accepteren. Hoewel de meeste uitvoeringsorganisaties open staan voor samenwerking, is het raadzaam in het achterhoofd te houden dat er bij uitvoerende partijen op dit moment draagvlak isvooreen samenwerking die nog niet concreet is.

- Tevens moet bij de doorontwikkeling van het CJG rekening worden gehouden met de centralisatie van de jeugdzorg en Passend Onderwijs en daarmee samenhangend een regionale component. Het CJG krijgt bij de decentralisatie van de jeugdzorg een belangrijke nieuwe taak, namelijk functioneren als front-office voor de gehele jeugdzorg. De vraag is of Rivas voldoende expertise heeft deze ontwikkelingen op juiste wijze vorm te geven.

3.3 Aanbevelingen

Waar de conclusie is dat aan de gestelde norm niet of beperkt wordt voldaan, is ruimte voor verbetering. Dat leidt tot een aantal aanbevelingen voor de gemeente Papendrecht.

Aanbevelingen jeugdbeleid

1 Werk consequent de dertien gemeentelijke taken uit

Werk consequent de dertien gemeentelijke taken in het jeugdbeleid uit in onderliggende nota's en uitvoeringsprogramma's. Dit helpt om het integrale overzicht te behouden en biedt een goede basis voor monitoring en evaluatie.

2 Maak overzichtelijk hoe maatregelen en activiteiten zich verhouden tot het integrale jeugdbeleid

Stel jaarlijks een actueel schema op met de onderdelen die onder het integraal jeugdbeleid vallen en hoe onderdelen in relatie staan met elkaar. Voor een goed overzicht op jeugdbeleid is het van belang dat voor alle betrokkenen helder is hoe maatregelen en activiteiten zich verhouden tot het integrale jeugdbeleid. De Kadernota is hiervoor richtinggevend voor vier jaar, maar kan gedurende de periode ingehaald worden door de actualiteit. In het schema kan tevens worden aangegeven welke beleidsstukken gelden voor betreffend onderdeel. De bevoegdheden, taakverdeling, afspraken en prestaties in relatie tot externe partijen zouden ook deel kunnen uitmaken van het schema.

3 Maak schattingen van financiën en menskracht

Neem schattingen van benodigde financiën en menskracht standaard op in uitvoeringsprogramma's van jeugdbeleid om inzicht te krijgen in de kosten van maatregelen. Dat helpt ook om keuzes te maken in voorgestelde maatregelen.

4 Formuleer SMART-doelstellingen voor jeugdbeleid

Zie erop toe dat doelstellingen en maatregelen te operationaliseren en meetbaar te krijgen zijn. Op de eerste plaats moeten ze daarvoor Specifiek en Tijdgebonden zijn. Dit helpt om de voortgang van de beleidsuitvoering vast te kunnen stellen.

5 Zorg voor meer evaluatie van beleidsdoelen

Maak in beleidsnota's meer gebruik van evaluaties van beleid. Monitoring en evaluatie wordt steeds meer opgepakt in Papendrecht en dat is een goede zaak. Het onderzoek wat nu gebruikt wordt is meestal niet toegespitst op het meten van de voortgang en resultaten van beleidsdoelen.

Aanbevelingen CJG-ontwikkeling

6 Expliciteer de gemeentelijk regierol ten aanzien van het CJG

Het verdient aanbeveling dat de gemeente – al dan niet op Drechtstedenniveau – op korte termijn inzichtelijk maakt wat zij onder regie verstaat. Mogelijke regietaken zijn beleidsontwikkeling, goed opdrachtgeverschap, monitoring en evaluatie en het bewaken van de inte-

graliteit.

7 Waarborg een onafhankelijke positie van het CJG

De gemeente Papendrecht is voornemens de coördinerende werkzaamheden rondom het CJG neer te leggen bij de partij met het grootste aanbod binnen het CJG, wat een aantal risico's met zich meebrengt ten aanzien van de onafhankelijke positie van het CJG (zie conclusie regierol). De gemeente dient ervoor te zorgen dat de onafhankelijke positie van het CJG in Papendrecht gewaarborgd wordt. Deze heeft het CJG nodig om:

- de kwaliteit en onafhankelijkheid van het aanbod van het CJG te kunnen garanderen;
- belangenverstrengeling te voorkomen boven lokale en regionale instellingsbelangen te kunnen uitstijgen;
- de juiste keuzes te kunnen maken wat betreft het concretiseren van het integraal werken binnen het CJG;
- de decentralisatie van de jeugdzorg goed vorm te kunnen geven.

8 Formuleer als een gemeente een heldere opdracht voor het CJG

Zorg dat een heldere opdracht wordt geformuleerd voor het CJG, mede om de constructieve relaties te behouden die inmiddels voor zowel de CJG-ontwikkeling als daarbuiten zijn gerealiseerd.

De opdracht aan het CJG is tweeledig. Enerzijds stuurt deze opdracht op de aanbodkant van het CJG. Biedt het CJG voldoende passend aanbod?

Anderzijds stuurt deze opdracht op efficiency. Is er in de backoffice van het CJG sprake van voldoende efficiency?

Voor het concretiseren van deze opdrachten wordt tevens aanbevolen dat de gemeente met iedere organisatie verbonden aan het CJG prestatieafspraken maakt. In deze prestatieafspraken dient de gemeente samen met de verschillende partijen concreet en meetbaar vast te leggen wat ze verwacht aan bijdrage in het CJG ten aanzien van producten en diensten die ze moeten leveren aan jeugdigen en ouders, maar ook op samenwerkingsniveau. De inhoudelijke invulling kan aan de partijen zelf overgelaten worden. De gemeente heeft met de prestatieafspraken de basisvoorwaarden in handen heeft waarmee ze partners kan aanspreken op het niet nakomen van de gemaakte afspraken.

9 Zorg dat je als gemeenteraad voldoende evaluatiegegevens aangereikt krijgt om te kunnen sturen

Raad: Om als gemeenteraad voldoende te kunnen sturen op jeugdbeleid is het noodzakelijk voldoende inzicht te hebben in de stand van zaken en opbrengsten van het jeugdbeleid. Dit vraagt om voldoende evaluatiegegevens.

4 Reactie College van Burgemeester en Wethouders

“Rekenkamercommissie
t.a.v. dhr. A.P.M.A.F. Bergmans

datum 7 maart 2012
behandeld door E.H. Korteland
ons kenmerk 751876
doorkiesnummer 078-770 6292
faxnummer 078-770 6490
onderwerp Conceptnota
Groeien in
jeugdbeleid

Geachte Rekenkamercommissie,

Op 22 februari 2012 hebben wij van u de conceptnota *Groeien in jeugdbeleid* ontvangen die u heeft opgesteld op basis van uw onderzoek naar het Papendrechtse jeugdbeleid. Met veel belangstelling hebben wij kennisgenomen van de nota. Graag willen wij in het kader van de bestuurlijke hoor en wederhoor een reactie op de nota geven, in het bijzonder op de geformuleerde conclusies en aanbevelingen.

Wij willen eerst reageren op de vijf aanbevelingen die u doet voor het jeugdbeleid. Deze aanbevelingen luiden als volgt:

1. Werk consequent de dertien gemeentelijke taken uit;
2. Maak overzichtelijk hoe maatregelen en activiteiten zich verhouden tot het integrale jeugdbeleid;
3. Maak schattingen van financiën en menskracht;
4. Formuleer SMART-doelstellingen voor jeugdbeleid;
5. Zorg voor meer evaluatie van beleidsdoelen.

Zoals u terecht concludeert op pagina 46 van uw nota, hechten wij veel belang aan het jeugdbeleid. De afgelopen jaren is dan ook veel gebeurd op het brede terrein van het Papendrechtse jeugdbeleid. Samen met de jeugd, hun ouders en de maatschappelijke partners hebben wij ons op allerlei manieren ingespannen om een gemeente te zijn waar jeugdigen optimaal kunnen opgroeien.

Wij zijn het met u eens dat het belangrijk is om de resultaten van deze inspanningen inzichtelijk te maken. Op veel, en zeker de recente, onderdelen van het jeugdbeleid doen wij dit al. Zo zijn in de Conceptnota Onderwijs 2012-2016 *Focus op talentontwikkeling*, de uitvoeringsnotitie kind- en jongerenwerk *Meedoen!* en het Plan van Aanpak Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) meetbare doelstellingen en indicatoren geformuleerd die wij structureel (gaan) monitoren in bijvoorbeeld de Onderwijsmonitor en de CJG-monitor.

Wij delen uw mening dat het belangrijk is om onze inspanningen binnen het brede jeugdbeleid, en de resultaten hiervan, ook op een meer samenhangende wijze te presenteren. Wij zullen daarom allereerst een tussenevaluatie van de integrale Kadernota Jeugd 2010-2014 opstellen en die in het najaar aanbieden aan de gemeenteraad. In deze tussenevaluatie zal, zoals u aanbeveelt, per gemeentelijke taak aandacht worden besteed aan: onderliggende beleidsnotities en uitvoeringsprogramma's, hierin geformuleerde beleidsdoelen,

maatregelen en activiteiten, de verdeling van taken en verantwoordelijkheden, gemaakte (prestatie)afspraken, de voortgang en reeds behaalde resultaten.

Daarnaast zullen wij in de planning en control cyclus meer expliciet aandacht besteden aan de dertien gemeentelijke taken die in de Kadernota Jeugd 2010-2014 worden onderscheiden.

Wij plaatsen wel een kanttekening bij het voorgaande. Zoals aangegeven spannen wij ons maximaal in om een gemeente te zijn waar jeugdigen optimaal kunnen opgroeien. Een kind of jongere en zijn of haar opvoedsituatie wordt echter door vele factoren beïnvloed. Soms zijn deze factoren niet, of slechts in beperkte mate, door de gemeente te beïnvloeden. Het is belangrijk om hiermee rekening te houden bij het meten en beoordelen van de resultaten van het jeugdbeleid.

Vervolgens reageren wij op de vier aanbevelingen die u doet voor de CJG-ontwikkeling. Deze aanbevelingen luiden als volgt:

6. Expliciteer de gemeentelijke regierol ten aanzien van het CJG;
7. Waarborg een onafhankelijke positie van het CJG;
8. Formuleer als gemeente een heldere opdracht voor het CJG;
9. Zorg dat je als gemeenteraad voldoende evaluatiegegevens aangereikt krijgt om te kunnen sturen.

De aanbevelingen die u formuleert, zijn gebaseerd op onderzoeksactiviteiten die hebben plaatsgevonden in de periode september – december 2011. Het CJG Papendrecht is in deze onderzoeksperiode, op 29 november 2011, geopend. Dit betekent logischerwijs dat nog niet alle acties die in het Plan van Aanpak CJG zijn beschreven tot concrete resultaten hebben geleid, zoals u ook concludeert op pagina 51 van uw nota. In 2011 heeft het accent gelegen op de ontwikkeling van het CJG.

De kernpartners binnen het CJG, die ook vertegenwoordigd zijn in een stuurgroep, hebben een samenwerkingsconvenant ondertekend en er is een uitvoeringsplan opgesteld. Deze documenten worden nu verder uitgewerkt. Onderdeel hiervan is, zoals u ook aanbeveelt, het definiëren van de rollen, taken en verantwoordelijkheden van alle betrokkenen en het op basis hiervan maken van prestatieafspraken. Hierbij wordt uiteraard rekening gehouden met de decentralisatie van de jeugdzorg en de invoering van passend onderwijs, en met de mogelijke consequenties die deze ontwikkelingen hebben voor de taken van en rolverdeling in het CJG.

Een belangrijk aandachtspunt voor ons is dat op dit moment een van de kernpartners van het CJG een rol heeft als zorgaanbieder *en* als zorgcoördinator. De gemeente houdt, in samenwerking met de stuurgroep, toezicht op de kwaliteit van het aanbod van het CJG en de samenwerking tussen de professionals die werkzaam zijn in het CJG. In dit kader is in het samenwerkingsconvenant een escalatiemodel opgenomen, waarin de uiteindelijke beslissingsbevoegdheid van de gemeente is vastgelegd.

Uw laatste aanbeveling is gericht tot de gemeenteraad. Op deze aanbeveling zijn wij reeds ingegaan bij onze reactie op uw aanbevelingen voor het brede jeugdbeleid.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Papendrecht,
de secretaris, de burgemeester,

R.G. Beek

C.J.M. de Bruin”

5 Nawoord van de Rekenkamercommissie

De Rekenkamercommissie Papendrecht is verheugd te constateren dat het College van B & W in grote lijnen de aanbevelingenuit het onderzoek onderschrijft en waardeert dat het College voornemens is concrete acties verder uit te werken in lijn met deze conclusies en aanbevelingen.

Het Centrum Jeugd en Gezin (CJG) in Papendrecht is inmiddels operationeel. Dit maakt de aanbevelingen rondom regie, onafhankelijke positie van het CJG en heldere opdracht voor het CJG volgens de Rekenkamer urgent. De Rekenkamercommissie dringt dan ook aan op snelle concretisering van de reeds in gang gezette en voorgenomen acties rondom de verdere operationalisering van het CJG en zal deze ontwikkelingen met belangstelling volgen.

Bijlagen

Bijlage 1 Operationalisering normenkader

1 Doelmatig

Norm	Toetsing	Onderzoeksmethoden
Het jeugdbeleid laat een duidelijke relatie zien tussen doelen en inzet om deze te bereiken.	De relatie tussen doelen de inzet om deze te bereiken is op elk onderdeel binnen het jeugdbeleid beschreven.	<ul style="list-style-type: none"> • Documentenanalyse
	Deze beschrijving biedt zowel opdrachtgever (gemeente) als opdrachtnemer (uitvoerende organisaties) voldoende houvast voor het doelmatig uitvoeren van (de onderdelen van) het jeugdbeleid.	<ul style="list-style-type: none"> • Documentenanalyse • Rondom CJG-vorming interviews sleutelpersonen.
	De gemeente heeft vastgelegd welke prestaties uitvoerende organisaties (zoals het CJG) moeten leveren, en hoe de gemeente dit ondersteunt.	<ul style="list-style-type: none"> • Documentenanalyse
	Er is vastgelegd welke kosten aan het CJG verbonden zijn, en hoe de financiering hiervoor is geregeld.	<ul style="list-style-type: none"> • Documentenanalyse
Er is een afgewogen inzet van instrumenten en de benodigde capaciteit.	De motivatie van de inzet van instrumenten en capaciteit binnen (onderdelen van) het jeugdbeleid staat beschreven.	<ul style="list-style-type: none"> • Documentenanalyse
	De belanghebbende partijen beoordelen deze motivatie als positief.	<ul style="list-style-type: none"> • Interviews wethouders, ambtenaren en gemeenteraadsleden. • Rondom CJG-vorming interviews sleutelpersonen • Documentenanalyse
Het jeugdbeleid is integraal, dat wil zeggen dat het alle facetten integreert vanuit één visie en dat er samenhang bestaat tussen de verschillende betrokken beleidsvelden. Bij de uitvoering van het jeugdbeleid vindt coördinatie plaats tussen de verschillende beleidsvelden voor het realiseren van de doelstellingen.	De gemeente Papendrecht heeft een visie waarin alle facetten van het jeugdbeleid zijn geïntegreerd vanuit een sturingsfilosofie, waarbij samenhang bestaat tussen de verschillende betrokken beleidsvelden	<ul style="list-style-type: none"> • Documentenanalyse
	De wijze waarop de coördinatie plaatsvindt tussen de verschillende beleidsvelden voor het realiseren van de doelstellingen staat beschreven.	<ul style="list-style-type: none"> • Documentenanalyse
	Uitvoeringsorganisaties beoordelen de samenhang en de coördinatie tussen de verschillende beleidsvelden als positief.	<ul style="list-style-type: none"> • Groepsinterview gemeenteraad • Rondom CJG-vorming interviews sleutelpersonen
In het jeugdbeleid zijn waar mogelijk de behoeften verwerkt van jeugdigen en hun ouders/verzorgers die ze hebben om goed te kunnen wonen, werken en leven.	De gemeente Papendrecht heeft de behoeften van jeugdigen/ouders/verzorgers meegewogen bij het ontwikkelen van (onderdelen van) het jeugdbeleid.	<ul style="list-style-type: none"> • Documentenanalyse
Het jeugdbeleid is mede gebaseerd op een risico-inventarisatie.	Bij het maken van het integrale jeugdbeleid is een risico-inventarisatie gemaakt.	<ul style="list-style-type: none"> • Documentenanalyse
	Op beleidsterreinen waar geen risico-	<ul style="list-style-type: none"> • Documentenanalyse

	inventarisatie heeft plaatsgevonden, staan de veronderstelde risico's beschreven.	
--	---	--

2 Doeltreffend

Norm	Toetsing	Onderzoeksmethoden
Het jeugdbeleid kent heldere inhoudelijke en procesmatige doelen en resultaten. Deze doelen en resultaten zijn vertaald in geoperationaliseerde en meetbare doelen en prestatie-indicatoren.	Alle doelen en resultaten in de Kadernota 2011- 2014 zijn vertaald in geoperationaliseerde en meetbare doelen en prestatie-indicatoren.	• Documentenanalyse
	Deze doelen en indicatoren zijn SMART geformuleerd.	• Documentenanalyse
	Op basis hiervan heeft de gemeente prestatieafspraken gemaakt met uitvoerende organisaties.	• Documentenanalyse
	De handelswijze rondom coördinatie van zorg binnen de gemeente Papendrecht is vastgelegd.	• Documentenanalyse
Via onderzoek, monitoring en evaluatie is het voor de gemeente duidelijk of doelen worden gerealiseerd en afspraken worden nagekomen en kan de gemeente partijen hierop aanspreken.	De gemeente hanteert instrumentarium om de uitvoering en de resultaten op alle onderdelen van het jeugdbeleid te meten/monitoren.	• Documentenanalyse
	Dit instrumentarium maakt voldoende duidelijk of doelen worden gerealiseerd en afspraken wordt nagekomen.	• Documentenanalyse • Interviews ambtenaren
	Deze instrumenten bieden voldoende mogelijkheden partijen op adequate wijze aan te kunnen spreken.	• Interviews ambtenaren
	Er is voldoende zicht op de opbrengsten voor jeugdigen en hun ouders/verzorgers van de uitvoering van het jeugdbeleid.	• Documentenanalyse • Interviews sleutelpersonen
	De gemeente heeft beschreven wanneer het jeugdbeleid periodiek wordt bijgesteld op basis van de uitkomsten van evaluatie en monitoring.	• Documentenanalyse

3 Regie

Norm	Toetsing	Onderzoeksmethoden
Het jeugdbeleid bevat een visie op de invulling van de regierol door de gemeente. Hierbij is expliciet aangegeven op welke wijze de integrale verantwoordelijkheid van de gemeente is georganiseerd. Verder is er sprake van duidelijke afspraken rondom verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden op bestuurlijk, ambtelijk en uitvoerend niveau, ook in relatie tot de inzet van de externe partijen.	Het jeugdbeleid bevat een visie op de invulling van de regierol door de gemeente bij het ontwikkelen en uitvoeren van het beleid.	• Documentenanalyse
	De afspraken rondom verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden op bestuurlijk, ambtelijk en uitvoerend niveau zijn vastgelegd.	• Documentenanalyse
Er is een geaccepteerde regie wat betreft het jeugdbeleid en de CJG-vorming.	Er is sprake van een geaccepteerde gemeentelijke regie bij	• Documentenanalyse wat betreft jeugdbeleid

	betrokken uitvoeringsorganisaties.	en CJG-vorming. • Interviews sleutelpersonen wat betreft CJG-vorming.
	Het is voor alle partijen betrokken bij de CJG-vorming helder wat van hen wordt verwacht.	• Interviews sleutelpersonen.
	Partijen betrokken bij de CJG-vorming doen wat van hen wordt verwacht.	• Documentenanalyse • Interviews sleutelpersonen.

4 Toekomstbestendig

Norm	Toetsing	Onderzoeksmethoden
Het jeugdbeleid is gebaseerd op een meerjarenvisie die de grote lijnen en ambities van het beleid weergeeft.	Het jeugdbeleid gebaseerd op een meerjarenvisie die de grote lijnen en ambities van het beleid weergeeft, en welke rekening houdt met de (toekomstige) ontwikkelingen.	• Documentenanalyse
Bij de visievorming en operationalisering van het jeugdbeleid houdt de gemeente Papendrecht rekening met de landelijke ontwikkelingen en bijbehorende eisen.	De gemeente heeft beschreven op welke wijze ze binnen het jeugdbeleid rekening houdt met (toekomstige) ontwikkelingen op de verschillende beleidsterreinen zoals (Wmo/ Welzijn Nieuwe Stijl, CJG-vorming, decentralisatie jeugdzorg, overheveling AWBZ - begeleiding, wet Werken naar Vermogen).	• Documentenanalyse
	De gemeente houdt in het huidige beleid ook voldoende rekening met de toekomstige taken die zij in het kader van haar regierol zal moeten gaan uitvoeren en is hierop voldoende toegerust.	• Interviews sleutelpersonen
	De gemeente is op koers wat betreft de CJG-ontwikkeling.	• Documentenanalyse • Interviews sleutelpersonen
	Het CJG voldoet aan het landelijk basismodel en bijbehorende bouwstenen.	• Documentenanalyse • Interviews sleutelpersonen
	Er is een realistische visie op de taken en positie van het CJG na decentralisatie van de jeugdzorg.	• Documentenanalyse • Interviews sleutelpersonen
	Het is voldoende duidelijk wat de samenwerking in het CJG dient op te leveren.	• Documentenanalyse • Interviews sleutelpersonen

5 Transparant

Norm	Toetsing	Onderzoeksmethoden
Er is helderheid en transparantie over de beleidskaders (ambtelijk en bestuurlijk), de jeugdinstanties (jeugdwelzijn, zorg, gezondheidszorg, sport, onderwijs) en de inwoners (doelgroep).	De beleidskaders en gegevens over jeugdinstanties en inwoners staan beschreven.	• Documentenanalyse
	Partijen zijn voldoende op de hoogte van de beschikbare en relevante beleidskaders.	• Documentenanalyse
De gemeenteraad is op de hoogte en betrokken bij de ontwikkeling van het jeugdbeleid, inclu-	De gemeenteraad wordt voldoende betrokken bij de ontwikkeling van het	• Documentenanalyse • Groepsinterview ge-

sief CJG-vorming.	jeugdbeleid, inclusief de CJG-vorming.	meenteraadsleden.
De gemeenteraad heeft voldoende kunnen sturen op de inhoud van het jeugdbeleid, inclusief de CJG-vorming.	De gemeenteraad kan voldoende sturen op de ontwikkeling van het jeugdbeleid, inclusief de CJG-vorming.	<ul style="list-style-type: none"> • Documentenanalyse • Groepsinterview gemeenteraadsleden.
De gemeente stemt het jeugdbeleid periodiek af op zowel bestuurlijk en ambtelijk niveau alsmede met externe uitvoerende partijen.	De gemeente stemt het jeugdbeleid voldoende periodiek af op de verschillende niveaus alsmede met externe uitvoerden partijen.	<ul style="list-style-type: none"> • Documentenanalyse • Interviews sleutelpersonen.

Bijlage 2 Geïnterviewde personen

Gemeente Papendrecht

- De heer Koppenol (wethouder)
- Mevrouw Reuwer-Verheij (wethouder)
- De heer Scheurwater (wethouder)
- Mevrouw Cirkel (beleidsmedewerker jeugd)
- De heer De Boer (coördinator jeugdcentrum Interval)
- De heer Van de Donk (projectleider CJG)
- Mevrouw Korteland (beleidsmedewerker onderwijs)
- De heer Winters (beleidsmedewerker jeugd, vertegenwoordiger Papendrecht in project-groep jeugd Drechtsteden)

Gemeenteraadsleden

- De heer Bergmans (griffier)
- De heer Van Engelen (Groen Links)
- Mevrouw Van Es (D66)
- De heer Fijnekam (PAB)
- De heer Den Hartog (PAB)
- De heer Lichtenberg (CDA)
- Mevrouw Middelkoop – Van den Adel (CDA)
- De heer Van der Valk (VVD)

Uitvoerende organisaties

- Mevrouw Beke (bestuursmanager openbaar primair onderwijs)
- De heer Gommers (beleidsmedewerker Bureau Jeugdzorg)
- De heer Hamerpagt (financieel consultant Rivas, vervanging de heer Brik)
- De heer Van der Linden (rector Willem de Zwijger College)
- Mevrouw Rietveld (Vereniging voor Christelijk Nationaal Onderwijs, algemeen directeur)
- Mevrouw De Vos (teammanager Jeugd Gezondheidszorg GGD)

Bijlage 3 Overzicht documentanalyse

Titel	Auteur	Jaartal
Voorjaarsnota 2011	Gemeente Papendrecht	2011
Najaarsnota 2011	Gemeente Papendrecht	2011
Programmabegroting 2012	Gemeente Papendrecht	2011
Werkwijze en jaarplanning LEA- en OOGO-overleg	Gemeente Papendrecht	-
Besluit informatie uitwisseling politie ZHZ in het kader van het samenwerkingsverband Convenant Veiligheidshuis Dordrecht	Politie ZHZ, arrondissementsparket Dordrecht en gemeente Dordrecht	22 januari 2010
Privacyconvenant Veiligheidshuis arrondissement Dordrecht, Zuid Holland Zuid & Besluit informatie uitwisseling politie Zuid-Holland Zuid	Veiligheidshuis arrondissement Dordrecht	24 maart 2010
Masterplan Jeugdgroepen gemeenten en Veiligheidshuis	In opdracht van Stuurgroep Veiligheidshuis Dordrecht	Mei 2011
Rapportage aanpak jeugdgroepen door gemeenten	Martin C. Boevee, burgemeester van Sliedrecht namens de werkgroep aanpak jeugdgroepen	November 2010
Zorg Advies Team 4-12 Projectbeschrijving	Gemeente Papendrecht	December 2008
Protocol Multidisciplinair Team 0-4 reglement Privacy	Gemeente Papendrecht en Alblasserdam	December 2008
Geactualiseerd jeugdbeleid periode 2009-2011	-	Geen datum
Het convenant "Signaleringsysteem Zorg voor jeugd Drechtsteden en AV"	Gemeente Papendrecht	2008
Kadernota Jeugdbeleid 2010 – 2014	Gemeente Papendrecht	
Geactualiseerd Jeugdbeleid periode 2009-2011		-
Uitvoeringsplan Centrum voor Jeugd en Gezin Papendrecht	Gemeente Papendrecht	30 juni 2011
Nota van uitgangspunten CJG Papendrecht	Gemeente Papendrecht	Januari 2011
Eindrapport 'Erwtenpellers doppen hun eigen boontjes' Ouders en jongeren over het toekomstige CJG in Papendrecht	JSO expertisecentrum	Maart 2011
Kansen creëren voor de jeugd – georganiseerde activiteiten en opvoedondersteuning Papendrecht	Onderzoekscentrum Drechtsteden, in opdracht van de gemeente Papendrecht.	November 2010
Onderwijsmonitor Papendrecht 2009	Onderzoekscentrum Drechtsteden, in opdracht van GR Drechtsteden.	Mei 2010
Onderwijsmonitor 2010	Onderzoekscentrum Drechtsteden, in opdracht van GR Drechtsteden.	-
JOP op het Molenveld Een positieve invloed op jongerenoverlast in Molenvliet?	Onderzoekscentrum Drechtsteden, in opdracht van de gemeente Papendrecht	Februari 2010
Samenwerkingsovereenkomst Kansen voor kinderen.	Onder leiding van gemeente Papendrecht Peuterspeelzalen, scholen primair onderwijs en Rivas Zorggroep	2007
Sport op koers Sportbeleid van de gemeente Papendrecht 2010 – 2016	Op initiatief van de gemeenteraad	Februari 2010
Uitvoeringsprogramma Sport 2012		-
Uitvoeringsprogramma Speelruimtebeleid Papendrecht 2011 – 2016	Gemeente Papendrecht?	-
Startnotitie Kadernota Onderwijs Papendrecht.		Juni 2010

Nota van uitgangspunten Kadernota Onderwijs en Integraal huisvestingsplan	Gemeente Papendrecht	Mei 2011
Kadernota onderwijsbeleid raadsperiode 2006 – 2010		
Visiedocument concept Brede School Papendrecht 'Volwaardig opgroeien in een zorgzame omgeving'.	Werkgroep Brede School PJPartners Vereniging Christelijk nationaal onderwijs Papendrecht Stichting PO WASKO KO Woningstichting Westwaard wonen Gemeente Papendrecht	September 2008
Jaarverslag 2008 - 2009 Leerplicht	Bureau Leerplicht en voortijdig schoolverlaten regio Zuid-Holland zuid	November 2009
Jongerenrapportage CommunitiesThat Care gemeente Papendrecht.		December 2008
Plan van aanpak projectgroep Jeugd 2011	In opdracht PFO Sociaal (Portefeuillehoudersoverleg Drechtsteden)	Eerste helft 2011
Stand van zaken regionale opgaven projectgroep Jeugd	In opdracht PFO Sociaal (Portefeuillehoudersoverleg Drechtsteden)	26 september 2011
Documenten rondom jongerenparticipatie-website Cilio en beëindiging subsidie, waaronder: Vergadernotitie voor PFO Sociaal, 7 december 2010.	(In opdracht) PFO Sociaal	
Subsidiebundel 2010 Subsidiebundel 2011 Subsidievaststelling 2009		December 2009 Mrt 2011 Juni en november 2010
Beleidsplan Wonen Papendrecht 2007-2010	Gemeente	
Spetterend wonen in de Drechtsteden – woonvisie 2010-2020	Drechtsteden	December 2009
Monitor jeugdbeleid en jeugdzorg in de provincie Zuid-Holland – vervolgmeting 2009	Tympaan Instituut	Juli 2011
Geef jongeren een kans: actieplan aanpak jeugdwerkloosheid	Drechtsteden, Alblasserwaard, Vijfheerenlanden, Land van Heusden en Altena	-
Verordening werk en inkomen Drechtsteden		-
Meedoen! Uitvoering Kinder- en Jongerenwerk Papendrecht 2011-2015	Gemeente Papendrecht	-
Werkplan Meedoen	Coördinator jeugdcentrum Interval	Juli 2011
Convenant "Veilig in & om school"	Gemeenten, voortgezet-, ROC en REBOUND onderwijs en de politie Alblasserwaard/Vijfheerenlanden	14 december 2006
Aanval op schooluitval: convenant 2008-2011	Ondertekend door o.a. gemeente Dordrecht, instellingen voortgezet onderwijs, ROC's en ministerie OCW	Ondertekend 6 maart 2008

Voorstellen aan het College en Gemeenteraad

Onderwerp	Afdeling	Jaartal
Raadsvoorstel	Veiligheid	12 mei 2011
Dekkende zorgstructuren voor de jeugd	Samenleving	16 december 2008
Zorg voor Jeugd BV BSN en VIR	Maatschappelijke ontwikkeling	2010
Verwijsindex risicjongeren "Zorg voor jeugd"	Samenleving	2009
Jeugd Preventie Team	Samenleving	2006
Gemeenschappelijke regeling Halt ZHZ	Bureau beleidscoördinatie/ Samenleving	2007
Centrum Jeugd en gezin	Maatschappelijke ontwikkeling	27 oktober 2009 / 14 april 2010
Kadernota Jeugd 2010 – 2014	Maatschappelijke ontwikkeling	15 september 2011
Brief van college aan raad 'Kadernota Jeugd'		Binnengekomen raad 2 juli 2009
Raadsbesluit 'Nota uitgangspunten jeugdbeleid ter voorbereiding integrale kadernota jeugdbeleid'		Vastgesteld 24 september 2009
Evaluatie Breedtesportimpuls 2004 t/m 2009 gemeente Papendrecht	Maatschappelijke ontwikkeling	5 mei 2011

Nota inzake vaststelling uitgangspunten vrijwilligersbeleid Papendrecht	Maatschappelijke ontwikkeling	31 januari 2011
Nota vrijwilligersbeleid en maatschappelijke stage 2011 – 2015	Maatschappelijke ontwikkeling	25 augustus 2011
Startnotitie Centrum Jeugd en Gezin	Maatschappelijke ontwikkeling	16 augustus 2010
Werk aan de basis	Maatschappelijke ontwikkeling	Geen datum
Raadsinformatiebrief CJG	Maatschappelijke ontwikkeling	24 november 2010
Voor- en vroegschoolse educatie	Geen vermelding	Geen datum
Herijken jeugd- en jongerenwerk	Samenleving	Geen datum
Eindejaarsfeest voor jeugd 16+	Maatschappelijke Ontwikkeling	7 december 2010
Planning Kadernota onderwijs en IHP	Maatschappelijke ontwikkeling	25 januari 2011
Nota van uitgangspunten Centrum voor Jeugd en Gezin	Maatschappelijke ontwikkeling	23 januari 2011
Verslag conferentie CJG Papendrecht		18 februari 2010
Raadsvoorstel		28 oktober 2010
Raadsbesluit		15 februari 2011
Evaluatie Oud en Nieuw Interval	Maatschappelijke ontwikkeling	Geen datum
Subsidie VVE 2011	Maatschappelijke ontwikkeling	Ingeboekt op 08 maart 2011
Artikel 36 vragen PvdA over uitgaansgelegenheid voor de jeugd	Maatschappelijke ontwikkeling	Ingeboekt op 15 maart 2011
Nota van uitgangspunten Kadernota onderwijs en Integraal huisvestingsplan	Maatschappelijke ontwikkeling	11 mei 2011
<i>Nota van uitgangspunten Kadernota Onderwijs en Integraal Huisvestingsplan</i>	<i>Gemeente Papendrecht</i>	<i>Mei 2011</i>
Uitvoeringsplan CJG Papendrecht	Maatschappelijke ontwikkeling	12 mei 2011
Intrekken verordening godsdienstig en humanistisch vormingsonderwijs	Maatschappelijke ontwikkeling	14 juli 2011
Aangepaste planning Kadernota onderwijs	Maatschappelijke ontwikkeling	01 september 2011
Voorstel aan het college	Afdeling Samenleving	11 februari 2008
Voorstel aan het college	Afdeling Samenleving	24 mei 2007
Brief aan raad, met als bijlage: voorstel aan het college	Maatschappelijke ontwikkeling	Ingeboekt 2 juli 2009
Voorstel aan het college	Maatschappelijke ontwikkeling	18 juni 2010
Coalitieakkoord: een nieuw perspectief met Papendrecht centraal		15 april 2010
Handhaving kwaliteit kinderopvang	Afdeling samenleving	30 september 2008
Gemeentelijk verslag Wet kinderopvang 2010	Maatschappelijke ontwikkeling	12 oktober 2011
Landelijk Register Kinderopvang	Maatschappelijke ontwikkeling	6 september 2011
Leerlingvervoer	Maatschappelijke ontwikkeling	?
Gunning leerlingenvoer 2011-2012	Maatschappelijke ontwikkeling	Ingeboekt 21 juni 2011
Wmo-adviesraad: advies over jongerenparticipatie	Maatschappelijke ontwikkeling	3 februari 2010
Evaluatie Chill-in	Maatschappelijke ontwikkeling	6 september 2011